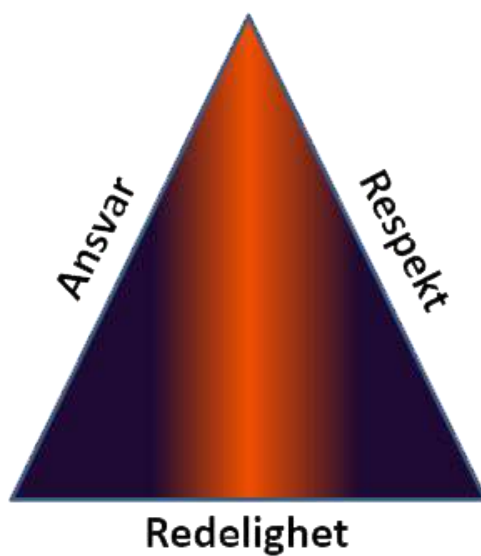

Pensjonistpartiet

VERDIGE LEVEKÅR FOR ALLE

PP-Akershus:

**INSTRUKSER
VEILEDNINGER
SKJEMA**

Del 4 Fylkets instruksjer, veiledninger og skjemaer (Justert 25. august 2018)**Side Innhold****Instrukser**

2	Index
3	1. Etske retningslinjer m/vedlegg
11	2. Taushetserklæring
13	3. Ledergruppa
15	4. Konfliktrådet
17	5. Konstitueringsprotokoll (Styrevedtak, kan revideres fortløpende gjennom nytt vedtak)
21	6. Medlemsregister og kontingent
25	7. Personvernerklæring

Veiledninger

31	1. Fylkespartiets tidsfrister
33	2. Sentrale tidsfrister
37	3. Innmelding i partiet m/innmeldingsskjema
41	4. Medlemspleie og verving (idèhefte)
53	5. Konfliktløsning og varslingsrutiner
69	6. Kommunikasjon

Skjema

77	1. Innmeldingsskjema (Normalskjema)
81	2. Innmeldingsskjema (Svarsendingsavtale)
85	3. Innmeldingsskjema (Digitalt skjema)
69	4. Varslingsformular
91	5. Oppfølging av varslings
93	6. Rapport skjema

Protokoller / Vedtak (Revideres årlig pr. 01.03. og 01.06.)

(Sendes ut enkeltvis)

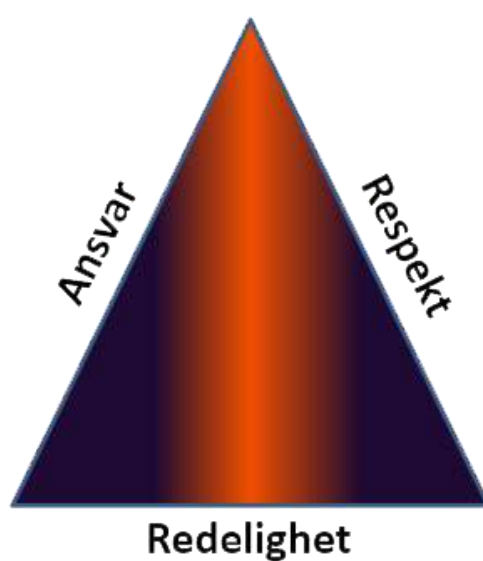
Fylkets handlingsplan høst 2018

Fylkets arbeidsprogram (Årsmøtet 2018)

Årsmøteprotokoll 2018

Landsmøteprotokoll 2018

Instruks nr. 01 for fylkespartiet

Etiske retningslinjer

Innledning

Retningslinjene har en del sentrale begreper som ligger i bunnen for praktiseringen av dem. Ett av dem er begrepet lojalitet. Et annet er verdier. I forslaget som ble behandlet av Landsstyret ble disse tilleggene til retningslinjene bifalt. Det er derfor også tatt inn i retningslinjene som et rådgivende tillegg.

Hvorfor etiske retningslinjer

Etikk handler om hva som er rett eller galt, og i mange situasjoner i hverdagen er vi nødt til å stille oss akkurat *det* spørsmålet:

Hva er rett og hva er galt?

Dette gjelder også for tillitsvalgte og medlemmer i politiske partier. Men det er ikke nok å kunne skille mellom rett og galt, men *en må også ha mot til å velge det rette*. Ikke bare i partipolitiske situasjoner, men også når det gjelder privat adferd. Når vi «stikker hodet fram» og blir talsmenn for et parti, blir vi en offentlig person og et forbilde. At partiene stiller krav om en viss etisk standard må derfor være både ønskelig og akseptert.

Etiske retningslinjer markerer dermed partiets krav til sine medarbeidere om etisk adferd i sammenheng med utøvelse av vervet som tillitsvalgt og som representant for de verdier partiet står for. Retningslinjene er imidlertid ikke verdt papiret de er skrevet på om de ikke blir etterlevd. Det viktige er at de utvikler holdninger som de tillitsvalgte bærer med seg i det daglige, politiske arbeidet, og som velgerne kan kjenne oss igjen i, offentlig som privat.

Hva som er rett og hva som er galt forandrer seg over tid og fra kultur til kultur. Basis er likevel hvilke verdier vi bygger virksomheten på. Og her er det viktig at vi har klart definerte verdier med en felles forståelse av hva de innebærer. I Pensjonistpartiet har en bestemt at vi skal basere oss på «et kristent verdigrunnlag, norsk kultur og rettstatens prinsipper». Vi har konkretisert dette til de **absolutte verdiene**

Ansvar – Respekt – Redelighet

De etterfølgende etiske retningslinjene bygger på disse tre verdiene, og veiledningen tar sikte på å være til hjelp når vi havner i vanskelige situasjoner. For de vil komme. Da er det viktig at vi står godt rustet til å velge riktig, at det praktiseres åpenhet i behandlingen av saker som er oppe til behandling, at det vises raushet i møtet mellom menneskene i organisasjonen og at det vises lojalitet mot partiets programmer og vedtekter

Jeg ønsker tillitsvalgte lykke til med vervet!

Ole Kr. Fiksdal
Leder PP-Akershus

Etiske retningslinjer for Pensjonistpartiet

01 Omfang

De etiske retningslinjene gjelder Pensjonistpartiets tillitsvalgte i interne styrer, råd og utvalg samt våre folkevalgte på alle nivåer.

02 Holdninger

Pensjonistpartiet har komprimert verdiomfanget i følgende kjerneverdier: **Ansvar, respekt og redelighet**. Dette skal gjenspeiles i våre etiske holdninger innad i partiet så vel som i vårt møte med velgere og samarbeid med andre i politiske råd og utvalg.

03 Åpenhet og raushet

Åpenhet og raushet skal prege partiets organisatoriske ledd og skal gå som en rød tråd gjennom alt det arbeidet vi gjør for å fremme partiets politikk.

04 Lojalitet

Tillitsvalgte og folkevalgte i Pensjonistpartiet skal være forpliktet på og lojale til partiets vedtekter, partiets prinsipp- og handlingsprogram og vedtak fattet i formelle organ.

a Vedtektene og Prinsipp og handlingsprogrammet

Vi forutsetter at tillitsvalgte/folkevalgte i alle sammenhenger arbeider aktivt for å få gjennomslag for partiets prinsipper og politikk og at dette skjer i tråd med retningslinjene i vedtektene.

b Vedtak

Tillitsvalgte/folkevalgte plikter å følge opp vedtak som er fattet i formelle organ. Ved uenighet skal saken tas opp med nærmeste overordnede organ *eller* det organet som har fattet vedtaket.

c Organisasjonen

Lojalitet går både oppover, nedover og til siden i organisasjonen. Tillitsvalgte/folkevalgte må ikke prøve å skade partiet eller personer i partiet ved å sile eller fortie opplysninger, misbruke fortrolige opplysninger, ha «eksklusive» relasjoner til enkelte, misbruke den posisjonen en har til maktmisbruk eller **annen uønsket / krenkende adferd (Vedtatt av LM 2018)**.

d Taushetsplikt

Tillitsvalgte og folkevalgte har taushetsplikt om fortrolig informasjon i partiet som de får kjennskap til i egenskap av at de innehar et verv.

05 Privat

Som «synlige» enkeltpersoner vil vi alltid bli forbundet med Pensjonistpartiet. T&F har derfor ansvar for å etterleve de etiske normene partiet står for. Dette gjelder også i private forhold.

Vedlegg 1:

Lojalitet

Innledning

Begrepet 'lojalitet' går ofte igjen i partisammenheng uten at framgår tydelig hva en mener. Når saker tilspisser seg, er erfaringen at meningene om 'lojalitet' blir mange.

I Pensjonistpartiet har en vært svært forsiktig med å bruke begrepet 'lojalitet'. Ja faktisk forekommer det bare én gang i basisdokumentene (program/vedtekter/håndbok for tillitsvalgte). I stedet snakker en om ansvar og plikter, og i «Håndbok for tillitsvalgte» s. 5 har en koblet dette sammen i følgende formulering:

I pkt. C i formålsparagrafen understrekes det at Pensjonistpartiets tillitsvalgte på alle plan plikter å følge partiets program, vedtekter og retningslinjer. Det samme gjelder flertallsvedtak innen styrer, utvalg og råd i partiets organisasjon. Alle tillitsvalgte som deltar i en behandlingsprosess, har krav på å få gi uttrykk for sin mening. Når vedtak er fattet, plikter hver enkelt lojalt å støtte vedtaket enten en liker det eller ikke.

Dette gir en pekepinn. I det etterfølgende er det likevel gitt en kort kommentar som kan hjelpe oss videre til enighet om hvordan vi skal oppfatte og praktisere begrepet i hverdagen. (Jfr. s.14 i revidert håndbok, vedtatt av LM 2018)

Opprinnelsen

Opprinnelig var lojalitet det samme som lydighet. Den svake skulle være lydige mot den sterke, gjerne blindt lydige; uten protest og opposisjon. Dette er ikke godtagbart lenger.

Vi må imidlertid være klar over at selv i en moderne forståelse av begrepet 'lojalitet' ligger det klare begrensninger når det gjelder ytrings- og handlefrihet.

Synonymene

Begrepet lojalitet forekommer i ulike sammenhenger og kan være vanskelig å definere uttømmende. Vi har derfor sett på en del synonymer som forekommer i ulike oppslagsverk:

Ansvarsbevisst, ansvarsfull, hederlig, karakterfast, kollegial, lovlig, medansvarlig, oppriktig, ordholdende, pliktstro, pålitelig, raus, rakrygget, real, redelig, renhårig, respektfull, rettferdig, rettskaffen, solidarisk, trofast, troverdig, ubestikkelig, utholdende, verdig, ærlig.

Her har en i sannhet mye godt å velge i, men for de fleste av oss kan nok dette bli vel meget å leve opp til enhver tid. Men hvert enkelt begrep peker likevel mot egenskaper vi ønsker finne igjen hos de vi omgås. Det bør derfor være egenskaper som vi tilstreber for oss selv. Men som antydning; vi er ikke overmennesker og bør derfor begrense utvalget noe!

Ansvar - Respekt - Redelighet

Ansvar, respekt og redelighet er satt opp som kjerneverdier for arbeidet innenfor Pensjonistpartiet og behandlet i eget notat. Når vi skal begrense alle de gode egenskapene innenfor lojalitetsbegrepet, kan jo dette være starten, eller sagt på en annen måte:

- **Forpliktelse** til å etterleve partiets vedtak og vilje til medansvar.
- **Toleranse** overfor andres meninger og adferd. (**Det motsatte vil være forakt**)
- **Ærlighet og pålitelighet** i daglig adferd,

Praksis

Periodevis opplever vi at lojalitetsbegrepet blir brukt som våpen for å verne egne posisjoner og handlinger samt unnløstelse av handlinger. Dette kan ikke aksepteres da det ofte skaper frykt og hindrer fri meningsytring. Det enkelte medlemmet i partiet har plikt til å etterleve og hevde partiets standpunkt, men hun/han må kunne være trygge på at de blir møtt med respekt og forståelse når de tar opp saker internt.

Ledende organ og personer bør derfor være så ansvarsfulle og redelige at de oppmuntrer til ytringer og handlinger som kan utvikle partiet i en positiv retning.

PP-Akershus februar 2016.

Ole Kr. Fiksdal
Leder

Vedlegg 2:**Kjerneverdiene****Verdier**

Verdier blir ofte misbrukt i politisk sammenheng ved at en blander inn standpunkt og ideologi som er foranderlig over tid. Særlig i valgtider slår en fort over i verdibegreper som mer er ment til å dekke over manglende politikk og kompetanse enn å opplyse om egne standpunkter og planer om konkrete tiltak.

Hva menes så **vi** med «Verdier»?

Svært forenklet bør vi kunne sammenfatte svaret slik

Verdi er en overbevisning

- **som er personlig**
- **som er entydig**
- **som varer over tid**
- **som du ikke forhandler med**

Bruker vi foranstående som definisjon på verdier, vil vi lett se at argumentene fra siste valg, som også ble betegnet som et «verdivalg», er det mer enn tvilsomt om mange av dem kom inn under begrepet 'verdi'.

Eller hva menes med begrep som

- **Verdighet**
- **Rettferdighet**
- **Omsorg**
- **Nestekjærlighet**
- **Ytringsfrihet**
- **Trygghet**

Alle sammen uttrykk som ble hyppig brukt i siste valgkamp. Og aller hyppigst: «Verdighet» og «Rettferdighet».

Pensjonistpartiets verdier

I prinsipp og handlingsprogrammet har partiet satt inn følgende verdiformulering:

«Partiet som organisasjon og dets enkelte medlemmer, bygger sitt politiske arbeid på norsk kulturarv, grunnlovens og rettsstatens idegrunnlag og på en styrking av folkestyret».

Det er umulig å vite om alle delene av arbeidsgrunnlaget er ment å være verdier, men ut fra den definisjonen av verdi som er satt opp ovenfor, må en vel si at deler av formålsparagrafen kan sies å være entydig definert..

Finnes det så et sett med verdier som tilfredsstillter kriteriene ovenfor, intensjonene i nåværende formuleringer og som samtidig er så universelle at de kan favne alle medlemmene i partiet?

Oppgaven kan være vanskelig, men vi mener likevel det er verdt et forsøk å finne kjerneverdier som er så entydige og samlende at vi ikke kan tenke oss å forhandle oss bort fra dem:

RESPEKT – ANSVAR - REDELIGHET

kan være slike samlende verdier. De har i tillegg til den den fordel at de er enkle å markedsføre.

Ansvar kan diskuteres både i filosofisk og juridisk sammenheng. I begge tilfelle ligger det likevel en klar forståelse av at **ansvar er det samme som forpliktelse**. Og i dagliglivet er det i alle fall slik at ansvar betyr forpliktelse.

Respekt viser til **vår holdning til andre mennesker**. Med det forstår vi først og fremst at andre har likeverd som oss selv. Med «respekt» tenker vi nok også på ærbødighet, spesielt når vi går løs på en vanskelig oppgave.

Avslutningsvis tas med at verdien har en «**støtteverdi**» i «**toleranse**»

Respekt kan også forklares ved å peke på hva som er det motsatte; nemlig **forakt**.

Redelighet. Sannhet, ærlighet og pålitelighet er noen av de mest dominerende normer i begrepet redelighet. Det innebærer at vi vi er ærlige og sanne i uttalelser og handlinger, vi baksnakker ikke andre, har høy arbeidsmoral, innrømmer egne feil, avviser smøring/ bestikkelser, er til å stole på osv. Dessverre ser vi altfor ofte at dette ikke alltid er den mest fremtredende egenskapen hos politikere.

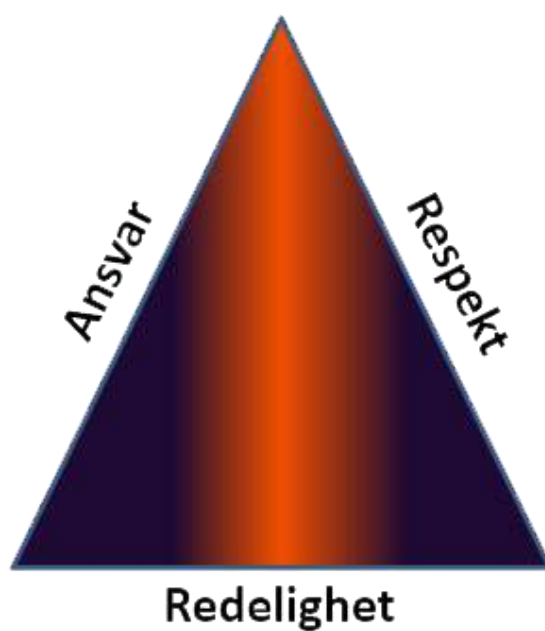
Videre arbeid

Samfunnsutviklingen medfører at verdigrunnlaget alltid vil være i utvikling fra dag til dag, fra måned til måned, fra år til år. Det verdigrunnlaget som ble satt i 1985 vil derfor være modent for vurdering og eventuell revisjon med jevne mellomrom.

PP-Akershus
Ole Kr. Fiksdal
Leder

Instruks nr. 02 for fylkespartiet

Taushetserklæring

Taushetserklæring

Navn .....

Fødselsdato .....

Taushetsplikt i Pensjonistpartiet er en plikt du har til å hindre uvedkommende adgang eller kjennskap til taushetsbelagt informasjon du får i forbindelse med vervet i partiet.

Til vanlig vil taushetsplikten omfatte informasjon om noens personlige forhold, men også forhold som angår organisasjonen og utviklingsarbeid innenfor partiet, kan komme inn under taushetsbelagte opplysninger.

Skriftlig dokumentasjon som behandles i partiet, kan unntas offentlighet ved at den merkes tydelig med «Unntatt offentlighet», «Konfidensielt» eller «Hemmelig. Når du mottar slik informasjon, plikter du å overholde taushetsplikten. Dersom du ønsker å få nedgradert eller opphevet en påtegning om taushetsplikt, må dette tas opp i det organet saken skal behandles. Den/de informasjonen angår, må gi samtykke.

Taushetsplikten gjelder uavhengig av om du er i eller har sluttet i vervet.

Brudd på taushetsplikten kan medføre reaksjoner etter Pensjonistpartiets vedtekter §14.

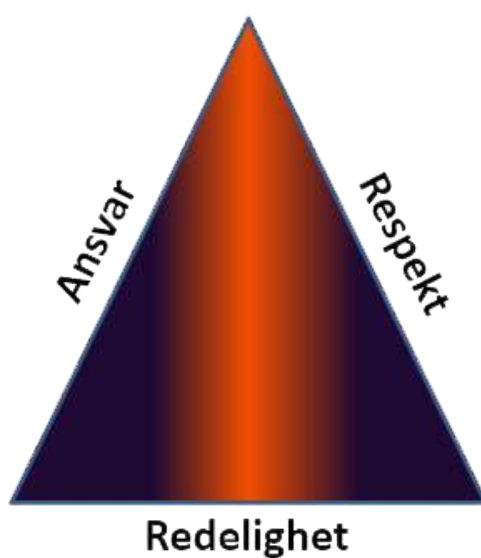
Jeg har lest gjennom og forstått informasjonen om taushetsplikt

Sted/dato

Underskrift

Verv

Instruks nr. 03 for fylkespartiet

Ledergruppa

Instruks for ledergruppa

Innledning

Fylkespartiet er paraplyorganisasjon for alle kommunepartiene i et fylke

Fylkespartiet ledes av et styre i henhold til vedtektenes § 7.

Antall medlemmer og varamedlemmer i fylkespartistyret fastsettes av årsmøtet i fylket

Ved sammensetning av styret skal det både tas hensyn til at flest mulig av lokalpartiene føler seg representerte (demokratisk prinsipp) og til fagkompetanse slik at styret kan make de oppgavene det skal utføre:

1. Pålegg etter vedtektene
2. Etterleve vedtak fattet på Landsmøtet, Landsstyret og fylkesårsmøtet
3. Være politisk idéutvikler for fylkespartiet (og partiet)
4. Være serviceorgan for lokalpartiene (medlemspleie)

Fylkesstyret får gjennom året et stort antall saker til behandling. I noen av dem kan det være nødvendig at det tas raske avgjørelser. For å få til en effektiv saksbehandling betyr det at vi må fordele arbeidsoppgaver både på enkeltpersoner og grupper og gi hver enkelt av dem nødvendige fullmakter til å ta avgjørelser på styrets vegne.

Alle avgjørelser skal dokumenteres og refereres for styret.

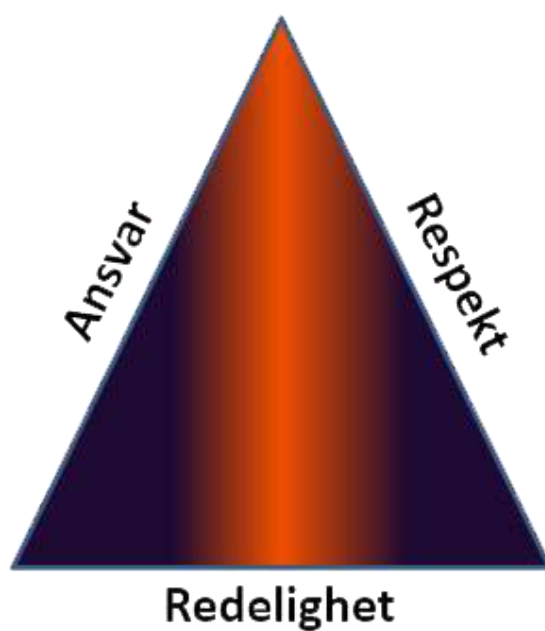
Ledergruppa

Ledergruppa er et fast sammensatt organ med leder, politisk nestleder, organisatorisk nestleder, sekretær, kasserer og kommunikasjonsansvarlig som medlemmer.

1. Ledergruppa ledes av årsmøtevalgt leder, som også har ansvar for gruppas arbeid og vedtak.
2. På oppdrag av fylkesstyret eller leder skal Ledergruppa forberede saker for fylkesstyret.
3. Ledergruppa kan fatte vedtak i saker/ på områder der gruppa er gitt fullmakter og handlingsrom fra styret.
4. Ledergruppa kan ta avgjørelser i saker leder eller et flertall i gruppa anser som hastesaker. Jfr. pkt. 8
5. Ledergruppa skal være rådgivende organ for «Konfliktrådet», jfr. veiledning nr. 5.
6. Ledergruppa er fylkespartiets idéutvikler og fremmer saker til behandling for fylkesstyret.
7. Ledergruppas mandat behandles hvert år under saken om fylkespartiets konstituering. Her tas da med fullmakter i saker som er av spesiell interesse kommende arbeidsår.
8. Det skal føres protokoll fra ledergruppemøtene. Protokollen refereres som sak i fylkesstyret.
9. Medlemmene i ledergruppa underskriver taushetserklæring i henhold til bestemmelsene i Håndbok for tillitsvalgte.

Ole Kr. Fiksdal
Leder PP-Akershus

Instruks nr. 04 for fylkespartiet

Konfliktrådet

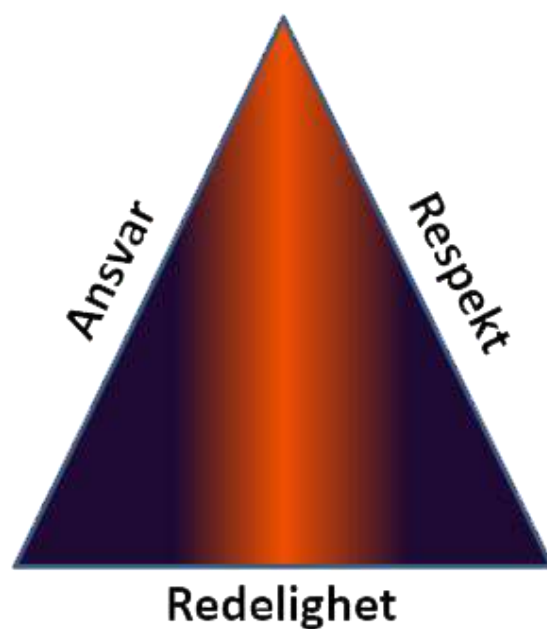
Etter årsmøtevedtak 2018 med påfølgende behandling i styremøte 07.03.18, har fylkesstyret vedtatt følgende instruks for konfliktrådet:

Konfliktråd

1. Årsmøtet i PP-Akershus skal velge en gruppe som kan bistå kommunepartiene og fylkespartiet i negative konfliktsaker. Gruppen skal ha navnet Konfliktrådet.
2. Konfliktrådet skal bestå av fylkespartileder, ett medlem fra fylkespartistyret og ett medlem som ikke er tillitsvalgt i andre styrer eller råd/utvalg i partiet
3. Konfliktrådet har myndighet til å innhente opplysninger fra alle parter i en sak de behandler.
4. Konfliktrådet kan bruke partiets Kontrollkomite som rådgivingsinstans i saker som kan medføre reaksjon etter vedtektenes §14
5. Konfliktrådet følger saksbehandlingsreglene i veiledning 5 om «Konfliktløsning og varslingssaker» så langt dette er mulig.
6. Konfliktrådets medlemmer er bundet av taushetserklæring vedrørende kunnskap om forhold som faller inn under personvernlovgivningen

Instruks nr. 05 for fylket

Konstitueringsprotokoll

Instruks for styret i PP-Akershus 2018-2019

Styremedlemmer skal

- Delta på møter i regi av fylkespartiet
- Utføre oppgaver etter pålegg/anmodning fra styret
- Delta i arbeidet i kommunene med rekruttering av nye medlemmer
- Orienterer, oppdatere og bistå lokallag de får ansvar for

Leder (leder@akershuspensjonistparti.no) skal

- Sammen med sekretær forberede og lede styremøter i APP
- Delta på møter og stands i lokalpartiene etter invitasjon og/eller etter behov
- Sammen med sekretær ha ansvar for oppretting av nye lokallag
- Ha ansvar for fylkespartiets medlemslister
- Ha ansvar for fylkespartiets blogg www.pp-akershus.info
- Lede møtene i fylkespartiets ledergruppe
- Ha ansvar for forberedelsene til landsmøtene
- Delta på landsmøtene
- Ha ansvar for samarbeid med andre fylkesparti
- Delta på møter i andre fylkesparti
- Ha ansvar for forberedelsene til landsstyremøtene
- Ha ansvar for oversikt over og informasjon om saker i fylkeskommunen
- Bistå APP-skolen i skoleringsarbeidet etter MGM
- Lede arbeidet i Konfliktgruppa

Politisk nestleder (polnest@akershuspensjonistparti.no) skal

- Sammen med leder foreslå og forberede politiske saker til styremøtene i APP
- I leders fravær lede styremøtene i fylkespartiet
- Lede arbeidet med programarbeidet i fylket
- Sammenfatte fylkespartiets politiske profil til bruk for lokalpartiene
- Delta i møter og på stands med lokalpartier samt andre fylkespartier
- Delta på møter i ledergruppa
- Orienterer leder om arbeidet med ulike saker som er til behandling

Organisatorisk nestleder (orgnest@akershuspensjonistparti.no) skal

- Delta på styremøter i PP-Akershus
- Delta på møter i ledergruppa
- Sammen med leder forberede organisatoriske saker til styremøtene i PP-Akershus
- Ansvar for ledelse av APP-skolen
- Ansvar for kontakten mellom fylkespartiet og partiets hovedkasserer
- Materiellforvaltning
- Ha ansvar for kommunikasjon mellom interimsstyret i PP-Viken og styret i PP-Akershus
- Ha ansvar for å samle og videresende årsmøtedokumenter fra lokalpartiene
- Oppsummere gjennomføringen av årsmøtene i lokalpartiene og legge den fram for ledergruppa til behandling.

Sekretær (post@akershuspensjonistparti.no) skal

- Delta på møter i regi av fylkespartiet
- I samarbeid med leder forberede innkalling og sakliste til fylkespartiets møter
- Føre protokoll etter møter i fylkestyret
- Motta og fordele henvendelser til fylkespartiets offisielle e-postadresse: post@akershuspensjonistparti.no
- Delta på møter i ledergruppa
- Være medlem i Konfliktgruppa
- Utarbeide fylkespartiets årshjul
- Være fylkespartiets/kommunepartiernes kontaktpunkt mot
  - Brønnøysundregistrene
  - Partiportalen
  - SSB

Kommunikasjonsansvarlig (ka@akershuspensjonistparti.no) skal

- Lede arbeidet med fylkespartiets hjemmeside www.pensjonistpartiet.no/akershus
- Utarbeide retningslinjer for informasjonsflyt i fylkes- og kommunepartiene
- Samarbeide med leder om fylkespartiets blogg www.pp-akershus.info
- Samarbeide med leder vedr. informasjonsflyt i PP-Akershus (Jfr. årsmøtesak 15.6)

Kasserer (kasserer@akershuspensjonistparti.no)

- Regnskapsansvarlig
  - Betale regninger
  - Sørge for attestering og anvisning etter regelverket
  - Overføre kontingent til moderpartiet
  - Etter behov fra styret avgi rapport om økonomisk status
  - Utarbeide budsjettforslag
- Sammen med sekretær holde lokalpartiene orientert om frister
- Delta på møter i ledergruppa

Ledergruppa (lq@akershuspensjonistparti.no)

I perioden februar 2017 – februar 2018 består ledergruppa av

- Leder   Ole Kr. Fiksdal
- Pol. nestleder   B. Christian Jenssen
- Org. nestleder   Leif Wikstad
- Sekretær   Ola Øygard
- Kasserer   Alf Christian Aadahl
- Kommunikasjon   Frank Jøsendal

Arbeidsoppgaver:

- a. Ledergruppa ledes av leder for fylkespartiet og har som hovedoppgave å forberede saker som skal behandles i fylkespartistyret.
- b. Ledergruppa er kontaktgruppe for interimsstyret i PP-Viken
- c. Etter fullmakt fra styret kan ledergruppa fatte vedtak på vegne av styret.
- d. Legge fram forslag til tiltak i.h.t. handlingsplan for 2018
- e. Vedtak i ledergruppa skal protokolleres og legges fram til orientering for fylkesstyret.

Konfliktgruppa (leder@akershuspensjonistparti.no)

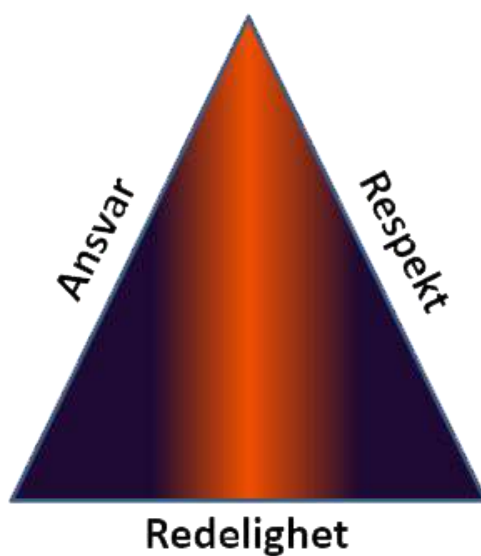
Egen instruks etter vedtak på årsmøtet 2018, JFR. instruks nr. 4

Instruksen ble enstemmig vedtatt på styremøte den 07.03.18

Ole Kristian Fiksdal

Leder PP-Akershus

Instruks nr. 06 for fylket

Medlemslister og kontingent

Generelt

Partiet sentralt, på fylkesplan og i kommunepartiene sliter med å holde orden på medlemslistene av ulike grunner. Årsmøtet i PP-Akershus 2018 vedtok derfor en instruks for hvordan disse listene nå skal føres, og etterfølgende skjema skal innarbeides før årsoppgjøret 2018.

Navn	Ettennavn	Fornavn	Adresse	Postnr	Fødested	Kommune	Mob. nr	E-post	Fødselsår	Kont. 2018
Sekretær	Fiksdal	Ole Kristian	Mattias Skytters vei 175	1482	Nittedal	Nittedal	47910758	olefika@pdp.no	1942	150

Vedtatt skjema er endret på ett punkt etter vedtaket på årsmøtet:

«Fødselsdato» er endret til «Fødselsår» for at skjemaet ikke skal være i strid med de nye personvernreglene.

På Landsstyret 29.-30. september 2018 skal styret behandle en sak om føring av medlemsregister. Slik det går fram av sakspapirene, kan det bli endringer på flere felt både når det gjelder føring av lister, ansvarsforhold, kontingent m.v.

Vedtaket fra årsmøtet opprettholdes, men tidligere veiledninger og instruks vedr. disse forholdene trekkes tilbake. Fylkespartiet vil derfor komme tilbake med ny instruks/veiledning vedr. behandling av medlemsregistre og kontingentinnkreving.

De neste to sidene vil derfor bli stående tomme for at vi skal ha plass til å sette inn et nytt og utfyllende dokument uten å måtte bytte ut svært mange ark.

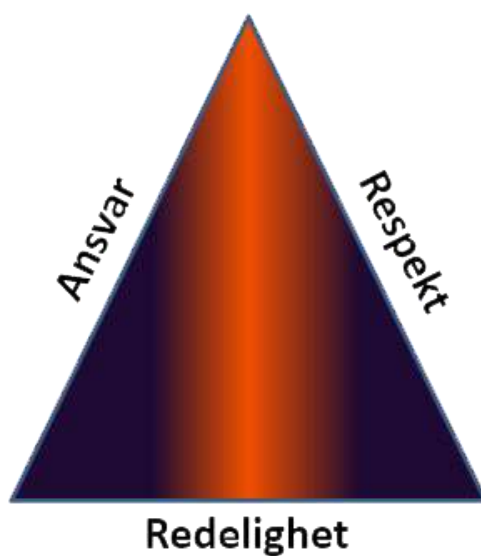
Ole Kristian Fiksdal
Leder PP-Akershus

Tom side for instruks som kommer i oktober

Tom side for instruks som kommer i oktober

Instruks nr. 07 for PP-Akershus

Personvern

Tillitsvalgte i PP-Akershus

Personvernlovgivningen skal sikre at personalopplysninger ikke kommer på avveie og kan misbrukes til andre formål enn det de er ment for. I en digital verden der data flyr nærmest fritt rundt, er det viktig at det lages sikre systemer som hindrer at dette kan skje.

Fra og med juli 2018 trådte den nye europeiske personvernordningen GDPR i kraft i Norge. Den skal sikre at de systemene vi har i dag, bli enda bedre. Alvoret i saken understrekes ved at det nå kan gis store bøter til den/de som bryter forordningen.

Nyordningen inneholder i stor grad de samme elementene som tidligere, men på enkelte områder er kravene til behandlingen av personverndata skjerpet. Blant annet er det nå krav til **aktivt og informert samtykke** fra de som blir oppført i en database, for eksempel et medlemsarkiv. PP-Akershus v/leder har derfor gått gjennom og vurdert dagens rutiner og omarbeidet noe på de ordningene vi har per i dag. Det gjelder f. eks. hvilke opplysninger vi kan innhente, hvordan opplysningene blir lagret og hvilke rettigheter den enkelte som står på våre medlemslister har, blant annet retten til innsyn, korrigeringer og sletting av data.

Foranstående innebærer at PP-Akershus har utarbeidet en midlertidig instruks som skal sikre at vi handler i samsvar med de nye reglene.

Ole Kristian Fiksdal
Leder PP-Akershus

06.09.18

Personvernerklæring for PP-Akershus

Generelt

PP-Akershus er forpliktet til å verne om privatlivet og integriteten til våre medlemmer og ønsker med denne personvernerklæringen å synliggjøre hvordan innsamlede data behandles.

Lovgivning

I henhold til ny personvernforordning fra og med juli 2018, er det nå innført skjerpede krav til et aktivt og informert samtykke i forbindelse med oppretting og videreføring av registre med personopplysninger.

Alle medlemmer i Pensjonistpartiet har fritt innsyn i alle registrerte persondata på våre medlemslister.

Dersom et medlem ønsker innsyn, kan hun/han henvende deg til PP-Akershus på e-post leder@akershuspensjonistparti.no og få utskrift av de opplysningene som er registrert på seg.

Formålet med registeret

Personopplysningsregisteret i PP har som formål å gi opplysninger som setter partiet i stand til å holde kontakt med medlemmene pr. post, e-post og telefon

Opplysningene skal brukes i forbindelse med

- Utsendelse av medlemsbrev
- Informasjon om organisatoriske og politiske forhold i kommune, fylke og på landsbasis
- Innkreving av medlemskontingent
- Etter henvendelse fra offentlig myndighet oppgi medlemstall og om enkeltpersoner er medlemmer eller ikke

Rettighetene til de registrerte

- Den som er registrert har rett til å få vite hva som er registrert om henne/ham
- Den som er registrert kan be om å få rettet opplysninger som er registrert om seg selv
- Den registrerte kan kreve å få slettet opplysninger om seg selv

Innsyn og krav om endring eller rettinger i registeret sendes leder@akershuspensjonistparti.no

Lagring og beskyttelse av personopplysningene

Personopplysningene lagres på en sikker måte og behandles kun av personer som er klarert for dette og trenger opplysningene for å kunne utføre oppgaver i tråd med formålene.

- Leder i Pensjonistpartiet har overordnet ansvar for medlemsregisteret i alle ledd i partiet.
- Leder i fylkespartiet har ansvar for medlemsregisteret i fylkespartiet og kommunepartiene
- Kommunepartileder har ansvar for medlemsregisteret på kommuneplan

Alle som registreres som er behandlere i registeret, skal skrive under på taushetserklæring.

Utlevering av opplysninger til tredje part

På forespørsel/krav fra offentlig myndighet kan det være behov for å utlevere registeret. Dette vil i så fall kun gjelde navn, adresse, telefon og e-post.

Ved utsendelse av medlemsaviser og annen informasjon, kan det være behov for å gi opplysninger til trykkerier og/eller andre distributører. Listene til disse vil kun inneholde navn og adresse.

Pensjonistpartiet sentralt har overordnet ansvar for at opplysninger gitt tredjepart ikke misbrukes til annet formål enn det som følger med utlevering av dataene.

Innsamling av og behandling av opplysninger

Innsamling av opplysninger skal skje skriftlig på godkjent innmeldingsskjema eller på mail til den som er registeransvarlig i fylket eller på landsbasis.

Registeret på fylkesnivå og kommunenivå kan kun inneholde følgende forhold:

Verv, navn, adresse, telefon, e-post, bostedskommune, fødselsår (frivillig) og oversikt over innbetalt kontingent.

Registeret føres på lukket system uten tilgang for andre offentlige og/eller private aktører.

Landsregisteret inneholder:

Navn, adresse, telefon og e-post

Hovedansvarlig

Pensjonistpartiet v/
Leder Tone J. Coucheron
Nordre Ifarnesveg 41
2428 Søre Osen
Tlf. 924 16 772
e-post: post@pensjonistpartiet.no

Dataansvarlig

Pensjonistpartiet v/
Kasserer Liv Remman
Tlf. +47 481 30 592
liv-judi@frisurf.no

Databehandler i PP-Akershus

PP-Akershus v/
Ole Kr. Fiksdal
Mattias Skytters vei 175
1482 Nittedal
Tlf. 479 10 758
e-post: leder@akershuspensjonistparti.no

Databehandler i kommunepartiene

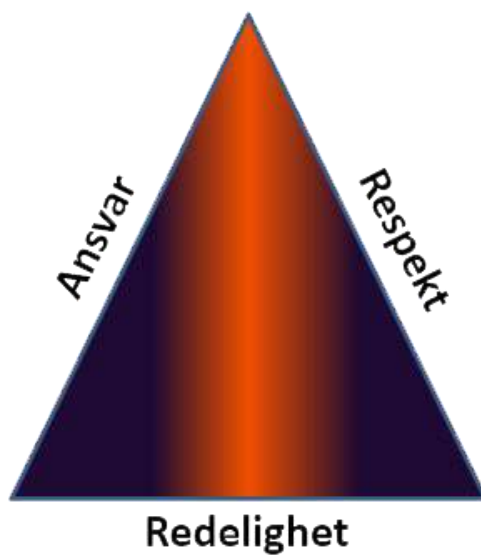
Leder for kommunepartiene

For PP-Akershus

Ole Kr. Fiksdal
Leder PP-Akershus

VEILEDNING NR. 01 FOR FYLKESPARTIET

FYLKESPARTIETS TIDSFRISTER

Fylkesstyrets tidsfrister

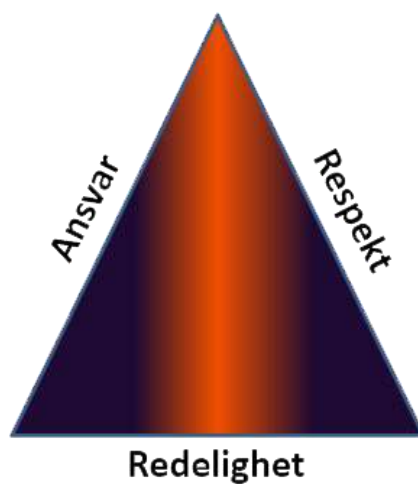
Fylkesstyret har lokallagene som medlemmer og Landsmøtet, Landsstyret og Hovedstyret som overordnede ledd. I forrige kurspunkt har vi skissert opp styrets oppgaver. Det er også viktig at styret overholder de fristene som går fram av partiets årshjul for å sikre god kontakt mellom partiledene og at det enkelte ledd i kjeden av beslutningsorgan kan fungere effektivt.

Nedenfor har vi satt opp et sammendrag av oppgaver og frister Fylkesstyret må overholde. Disse må på noen punkter sees i sammenheng med variable frister for Landsmøtet og Hovedstyret.

Frister	Aktivitet	Skjema
Hele året	Vurdere opprettelsen av nye lokalpartier / vedlikehold av gamle partilag	
Hele året	Lede det daglige arbeidet i fylkesstyret	
Hele året	Minst 4 styremøter pr. år / styret utarbeider plan	
Hele året.	Følge opp årsmøtets vedtak	
Hele året	Forvalte økonomien best mulig	
Hele året	Overholde frister som settes av LM / HS / LS	
År før valgår	Utarbeide valgprogram / bidra til programarbeid på landsplan.	
I valgår	Nominasjoner forberedes i styret senest i januar Søknad om valgstøtte innen 15.03. Valglistene innen 31.03.	
Innen 31.01.	Aktivitetsplan sendes FS og HS (jfr. Årshjulet)	
Innen 01.02.	Minne lokalpartiene om innbetalinger til HS: 1. Kontingent pr. betalende medlem pr. 31.12. foregående år 2. Prosentvis andel av offentlige tilskudd når de er mottatt	
Innen 28.02.	Avholde årsmøte <ul style="list-style-type: none"> • Innkalling med minst en måneds varsel • Saksliste sendes medlemmene senest 14 dager før møtet • Kommunene kan melde saker senest 14 dager før møtet. • Behandle revidert regnskap og medlemsliste m/betalende medl. • Behandle årsmelding • Legge fram budsjett og handlingsplan (forberede valg/aktiviteter) • Valg av nye styremedlemmer • Valg av Landsmøtedelegater 	
Innen 15.03.	Årsmøteprotokoll, årsberetning, budsjett og rev. Regnskap til HS	
Innen 15.03.	I valgår: Søknad om partistøtte Fristene for oppjustering i partiportalen sendes kommunepartiene	
Innen 31.03.	Innsending av saker til LS minst 14 dg. (Avhengig av møtedato)	
Innen 01.04.	Innsending av saker til LM (eller innen 6 uker før møtedato) Delegasjonsmøte før LM (avhengig av møtedato)	
Innen 05.09.	Styremøte vedr. høstprogram og LS-saker	
Innen 15.09.	Innsendelse av saker til LS (Avhengig av møtedato)	
Innen 15.10.	Melding til kommunepartiene om forslag til listekandidater til stortingsvalg/fylkestingsvalg	
Innen 15.11.	Oppstart av forberedende arbeid med LM-saker Generell melding om kommunepartiernes frister i januar/mars	
NB! Bare fylkeslag som har sendt inn vedtektsbestemte rapporter, kan delta på LM!		

VEILEDNING NR. 02 FOR FYLKESPARTIET

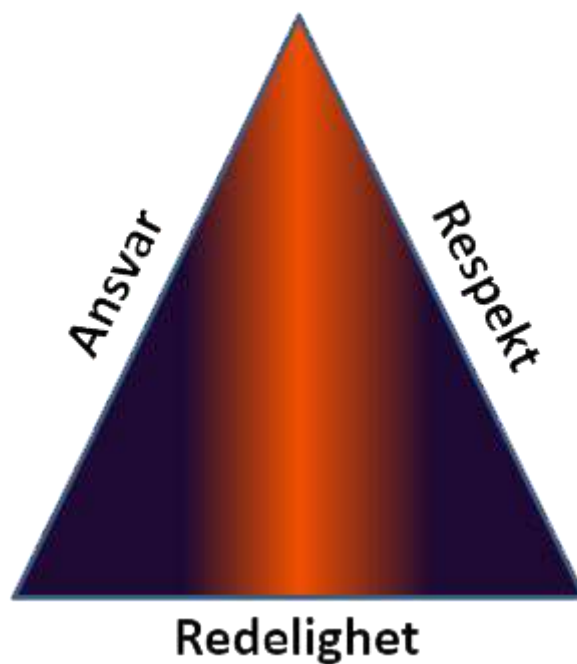
SENTRALT ÅRSHJUL

Januar	Dato:	Ansvar:	Aktivitet:	Merknader:
	1 -31	Kasserer/ Revisor	Regnskapsavslutning/Revisjon av regnskap	
	1 -31		Ved første styremøter i fylkes og kommune partier settes det opp en aktivitetsplan for hele året	Det vises til vedtektene § 7 og 8. Ett eksemplar av aktivitetsplan sendes partikontoret
		F/K	Nominasjon til fylkes/kommunevalg samt stortingsvalg starter	Hvert andre år
		P	Årsrapport – Partikontor ferdigstilles	Legges fram på første HS-møte for godkjenning.
	Innen 31.	K	Årsmøter i kommunene	Vedt § 8, a) pkt. 2
	31.	P	Sende ut forespørsel vedrørende Æresmedlem.	
Februar	Dato:	Ansvar:	Aktivitet:	Merknader:
	1.	K/F	Medlemskontingent til partiet Kr 15,- per medlem i foregående år.	Vedt. § 8 a) pkt. 8
	Innen 15.	K	Innsending av vedtekts-bestemte rapporter til F og HS	Vedt. § 8 a) pkt. 5 og 9
	Innen 28.	F	Fylkesårsmøter - valg av delegater til LM	Vedt. § 7, pkt. 2 Vedt. § 7, pkt. 10, b) 15
	Innen 28.	HS	Legge frem forslag til arbeidsplan for HS i innværende år.	Tas med til LS.
Mars	Dato:	Ansvar:	Aktivitet:	Merknader:
	Mellom 1. og 15.	P/HS	Innkalling LS	Vedt. § 5 d)
	Innen 15.	F	Innsending av vedtekts-bestemte rapporter til HS	Vedt. § 7, pkt. 6
	Innen 15.	Leder V	Valgkomite leverer innstilling til valg på partiets kommende landsmøte	
	Innen 15.	F/K	Søknad om valgstøtte i Stortingsvalg/ Fylkes og Kommunevalg	Skriftlig søknad med begrunnelse, budsjett og balanse.
	Innen 15.	HS/P	Sende ut innkalling til LM	Vedt. § 4 d)
	Mellom 15. og 31.	F	Frist for innsendelse av sak til LS	Vedt. § 5 d)
	Innen 31.	F/K	Innlevering av Valglister. Fylkestingsliste leveres til fylkeskommunen. Kommuneliste leveres til kommunen. Kopi til Partikontoret	I Valgår. Nominasjonsprosess i forbindelse med Årsmøter Vedt. § 10
April	Dato:	Ansvar:	Aktivitet:	Merknader:
	1.	F	Frist for innsendelse av sak til LM	Vedt. § 4 d)

	1.	P	Orientering til LS om kostnadsoverslag LM	
	Mellom 1. og 15.	HS/LS	Gjennomføre LS	Vedt. § 5 b)
	Innen 15.	F/K	Innbetaling av fordringer til Pensjonistpartiet (10 %)	Vedt. § 8 a) pkt. 8 Skjema fylles ut og sendes Partikontoret, inkl. kopi av bilag for mottatte fordringer.
	Innen 15.	P/HS	Sende ut saksliste og saksdokumenter til LM	Vedt. § 4 d)
	Etter 15.	K/M	Kommune- og fylkesstyremøte - Delegasjonsmøte	Forberedelse til LM
Mai	Dato:	Ansvar:	Aktivitet:	Merknader:
	Innen utg.	Alle	Landsmøtet gjennomføres	Vedt. § 4
Juni	Dato:	Ansvar:	Aktivitet:	Merknader:
	I løpet av mnd.	HS	Konstituerende HS møte	
Juli	Dato:	Ansvar:	Aktivitet:	Merknader:
	1.	Kasserer/K /F	Rapport til partiregistret - partifinansiering (SSB)	Brønnøysundregistret * 7
August	Dato:	Ansvar:	Aktivitet:	Merknader:
	Mellom 15. og 31.	P/HS	Innkalling LS	Vedt. § 5 d)
September	Dato:	Ansvar:	Aktivitet:	Merknader:
	Mellom 1. og 15.	F	Frist for innsendelse av sak til LS	Vedt. § 5 d)
	Mellom 15. og 30.	HS/LS	Gjennomføre LS	Vedt. § 5 b)
Oktober	Dato:	Ansvar:	Aktivitet:	Merknader:
November	Dato:	Ansvar:	Aktivitet:	Merknader:
Desember	Dato:	Ansvar:	Aktivitet:	Merknader:
	15.	Kasserer/ HS	Legge frem forslag til budsjett	Tas med til LS april -11
	15.	Kasserer/ HS	Status årsregnskap inneværende år	

VEILEDNING NR. 03 FOR FYLKET

INNMELDING

Generelt

Førsteintrykket de får av oss, vil svært ofte bidra til om og hvor fort potensielle velgere greier å knytte bånd som bidrar til at de stemmer på oss, og om de etter hvert vil være aktive i organisasjonsarbeidet i partiet.

Ett av de beste virkemidlene for å få nye medlemmer til å bli aktive, er at vi følger dem opp allerede fra starten av slik at de føler seg velkomne i Pensjonistpartiet.

Innmeldingen skal som hovedregel være skriftlig og skje til *den i fylkespartiet som er klarert for dette*. I vårt tilfelle er det pr. 25.08.18 fylkesleder. Denne prosedyren vil ivareta personvernkravene og en ensartet behandlingsmåte i organisasjonen.

1 Hvordan melde seg inn i Pensjonistpartiet

For den enkelte som skal melde seg inn, finnes det i hovedsak 2 måter som fylkespartiet anbefaler:

1. Digitalt via skjema på www.pensjonistpartiet.no
2. eller på vår blogg www.pp-akershus.info.
3. Fulle ut og sende inn/levere papirskjema

Vi viser her til skjema ene m/beskrivelser på sidene .....

Til pkt. 1:

Når det gjelder skjemaet på www.pensjonistpartiet.no vil innmeldingen gå til partiet sentralt før det sendes til PP-Akershus. Fylket skal registrere den innmeldte og så sende skjemaet videre til kommunepartiene. De skal i sin tur registrere den nyinnmeldte og sende velkomstbrev m/ giro for kontingentinnbetaling. Når kontingenten er betalt, sendes melding til fylket og til sentralt registeransvarlig

Når det gjelder skjemaene på www.pp-akershus.info så vil de gå direkte til fylket som registrerer den nyinnmeldte og sender et kort velkomstbrev til henne/ham med kopi til kommunepartiet. Lokalt sender en også velkomstbrev m/ giro for innbetaling av kontingent. Når kontingenten er betalt, sender kommunepartiet melding til fylket og sentralt registeransvarlig

Til pkt. 2:

Fylkespartiet har to typer trykte skjema til disposisjon.

- A) Svarendingsavtale der porto en betales av partiet sentralt, og**
- B) Skjema som produseres som et eget innmeldingsark.**

Når det gjelder skjemaet med svarsendingsavtale (pkt. A), hefter det en ulempe ved det at det kan gå noe tid før opplysningene kommer fram til fylkesparti/kommuneparti, hvilket innebærer at vi ikke får den øyeblikkelige kontakten med den nyinnmeldte som kan bidra til godt omdømme og inntrykk av at vi tar innmeldingen og den nyinnmeldte på alvor. Ordningen kan imidlertid spare kommune-partiene for en del penger og må også veies opp mot det. **Skjemaet kan også legges inn i eller være en del av hefter**

Når det gjelder svarskjema pkt. B), så er skjemaet helt likt skjemaet under pkt. A), men her må da den som melder seg inn, selv sørge for at skjemaet/opplysningene kommer fram til kommunepartiet som i sin tur sender melding til fylkespartiet. Skjemaet egner seg godt til stands og på møter der vi kommer i direkte kontakt med mennesker som vil melde seg inn «på direkten».

2 Når blir nyinnmeldte medlemmer?

Etter vedtektenes §2.2 er man medlem når «kontingent er betalt».

Kontingenten fastsettes av kommunepartiets årsmøte, men anbefalingen fra fylkespartiet (vedtatt av fylkets årsmøte) er 200,- kr. pr. år. Dette ble begrunnet med konformitet mellom kommunepartiene.

Samboere kan få redusert kontingent, f.eks. at samboer 2 betaler halv kontingent.

Kommunepartiene kan også bestemme at kontingenten skal reduseres når det er kort tid igjen av året. Eksempelvis at det kun betales halv kontingent dersom en blir medlem i siste halvår.

Et kommuneparti kan som del av en vervekampanje tilby *gratis medlemskap* for en *kort periode* av året. Et slikt tiltak må være basert på budsjettvedtak som forutsetter at kommunepartiet selv betaler inn et minimumsbeløp på 15,- kr., et beløp som tilsvarer den delen av medlemskontingenten som skal innbetales til det sentrale partiledet kommende år.

3 Velkomstbrev fra fylket

Når fylket får en innmelding, skal fylkespartiet så fort som mulig sende svar til den som har meldt seg inn om at innmeldingen er mottatt og om hva som nå skjer videre. I dette brevet opplyses det også om hvilket kommuneparti vedkommende er medlem av og at hun/han raskt vil få høre fra styret der.

Brevet skal sendes med kopi til kommunepartiet som da har ansvar for videre saksbehandling og informasjon til den nyinnmeldte.

Fylkespartiet har utarbeidet mal for velkomstbrevet fra fylket. Denne kan rekvireres fra leder eller sekretær.

4 Velkomstbrev fra kommunepartiet

Det understrekes at kommunepartiet må prioritere å svare på innmeldinger slik at den nyinnmeldte ikke går og lurer på om vi i det hele tatt eksisterer eller om vi har glemt henne/ham. I dette brevet må en også ta med noen av de hovedoppgavene kommunepartiet arbeider med.

Sammen med velkomstbrevet kan en også legge informasjon som fylkespartiet har utarbeidet ekseplvis VmA o.l. Dette bør imidlertid ikke være hovedsaken.

Avslutningsvis tas med at en i dette brevet også må legge ved giro for innbetaling av kontingent.

5 Oppsummering

Kommunepartiene bruker de innmeldingsskjemaene som er angitt av fylkespartiet. Da er en sikker på å holde seg innenfor de reglene som finnes for personvern. Skjemaet kan rekvireres fra leder eller sekretær i fylkespartiet eller det kan også hentes fra vår blogg www.pp-akershus.info

For å kunne etterleve forskrifter om personvern samt partiinternt regelverk, skal følgende saksgang gjelde for innmelding:

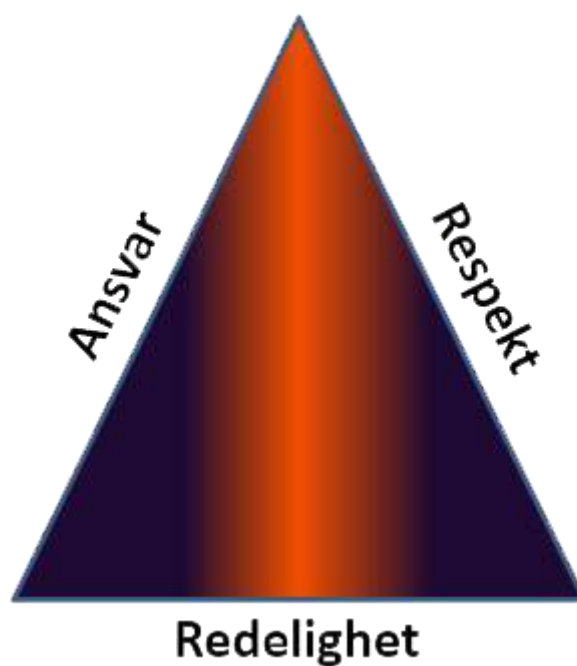
1. Kommunepartiene bruker vedlagte innmeldingsskjema inntil annet er bestemt.
2. Alle innmeldinger sendes til fylkespartiet. Fylkesstyret bestemmer hvem som skal være ansvarlig for registreringen i fylket. Pr. d.d. er dette leder.
3. Leder sender velkomstbrev til den nyinnmeldte.
4. Leder har ansvar for å sende innmeldingen til det kommunepartiet det nye medlemmet skal tilhøre
5. Leder har ansvar for å sende innmeldingen til sentralt partiregister.
6. Så raskt som mulig skal kommunepartiet sende melding til den nyinnmeldte med info om det lokale partilaget samt giro for innbetaling av kontingent.
7. Kommunepartiet melder fra til leder i fylkespartiet når den nyinnmeldte har betalt kontingent og dermed er blitt fullverdig medlem.
8. Fylket sender melding om at den nyinnmeldte har betalt kontingent, til sentralt partiregister.
9. Når det gjelder skjemaet med svarsendingsavtale, følges veiledningen under pkt, 1.1
10. Kommunepartiet følger medlemmet opp med løpende informasjon om hva som skjer når det gjelder møter og andre aktiviteter.

Ole Kr. Fiksdal

Fylkespartileder

VEILEDNING NR. 04 FOR FYLKESPARTIET

**MEDLEMSPLEIE
OG
VERVING
(Idéhefte)**

Tillitsvalgt

Alle som er valgt inn i et verv, er tillitsvalgte i partiet

Alle tillitsvalgte er ledere i partiet.

Å være tillitsvalgt og leder forplikter. Ved å si «ja» til en slik posisjon, lover en samtidig å gjøre en innsats med bakgrunn i de kravene som stilles til nettopp denne posisjonen.

*En lover at en skal etterleve de kravene som stilles **gjennom vedtekter og instruksjer.***

*En lover at en skal etterleve **politiske føringer i programmet***

*En lover å følge opp de **vedtakene som fattes** i kompetente organ.*

*En lover «**ansvar-respekt-redelighet**»*

Mengden av bestemmelser er stor, og tidvis kan det være vanskelig å holde styr på alle kravene som presser seg inn over oss. PP-Akershus har derfor utarbeidet en rekke veiledninger som skal hjelpe oss til innsats på en konstruktiv og meningsfylt måte.

Etterfølgende veiledning tar opp den oppgaven vi som tillitsvalgte og ledere på fylkes- og kommunenivå har når det gjelder medlemspleie og verving.

Jeg ønsker dere alle lykke til med arbeidet.

*Ole Kr. Fiksdal
Leder PP-Akershus*

1. utfordringer og mål 2018/2019

Pensjonistpartiet har

- et stadig avtagende medlemstall.
- mangelfulle rutiner for rapportering av inn- og utmelding av medlemmer.
- sviktende interesse for innsats.
- ødeleggende intern «uro».

Summen av foranstående er et parti i «åndenød» der vi har satt opp følgende problemstillinger:

1. Hvordan øke innsatsen?
2. Hvordan kan vi verve nye medlemmer?
3. Hvordan ivareta de medlemmene vi har?

Målet er at vi fram mot valget 2019 skal

1. Vi skal ha stiftet 3 nye lokalpartier
2. Vi skal få flere medlemmer (minst 1000 i Viken)
3. Vi skal konsentrere oss om færre og spissede innsatsområder
4. Vi skal bli synlige for velgerne

2. Medlemspleie

Med medlemspleie forstår vi et arbeid som skal bidra til at medlemmene synes det er meningsfylt og givende å være medlem, og at lysten til å engasjere seg aktivt i partiet vekkes og *vedvarer*.

Tanken bak er at det som investeres i medlemspleie kan høstes i form av fornøyde medlemmer og økt oppslutning.

Selv om målet med medlemspleien er den samme på alle nivåer i partiet, må hvert tiltak tilpasses det nivået den praktiseres på.

I det etterfølgende har vi sett på to nivåer:

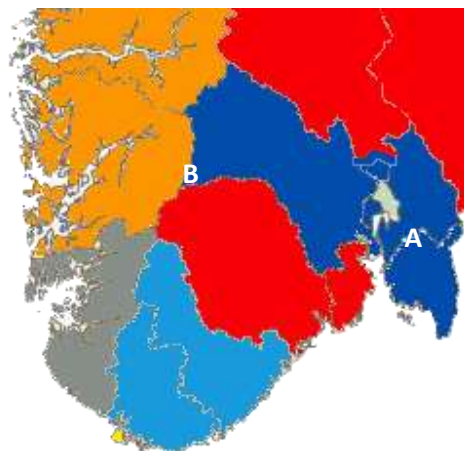
1. Fylkesnivået (fylkestyret)
2. Kommun nivået (kommunepartistyret, medlemmene)

3. Fylkespartiets virksomhet

Hva er fylkespartiet?

Etter vedtektenes bestemmelser er fylkespartiet rett og slett en samling av alle lokalpartiene i fylket. Mens lokalpartiene har innmeldte personer som medlemmer, har fylkespartiet innmeldte kommunepartier som medlemmer. Fylkespartiet vil til vanlig forholde seg til kommunepartiernes ledere.

På kartet til høyre har vi farget det nye storfylket Viken med mørk blåfarge. Dette fylket vil fra 2020 bestå av 51 kommuner med til sammen ca. 1,2 millioner innbyggere.

Hva er fylkesstyrets oppgaver?

Fylkesstyrets faste oppgaver er bestemt gjennom vedtektenes §7 og omhandler dels administrative arbeidsoppgaver, dels oppgaver med politisk utvikling, og dels arbeid med å få stiftet nye kommunepartier i fylket. Fram til Viken blir en realitet, vil vi i PP-Akershus hovedsakelig arbeide med oppgaver knyttet til nåværende Akershus fylke.

Fylkesstyret i PP-Akershus tolker vedtektenes bestemmelse om «få i gang effektivt arbeid» i kommunepartiene til å gjelde god informasjon om det som foregår sentralt i partiet og i fylkesstyret, meldinger om frister og oppgaver, ideer til saker som kan være interessante å ta opp, og sist, men ikke minst: «God medlemspleie» og «verving»; tiltak som fylkesstyret mener er av vesentlig betydning for å beholde medlemmer, men også ut fra at fornøyde medlemmer gjerne bidrar i partiarbeidet og ofte vil få med seg flere medlemmer.

Ut fra dette har PP-Akershus satt i gang følgende tiltak:

1. Infobrev fra fylkespartiet til lokalpartiene

Det viktigste med brevene er informasjon om det som foregår både sentralt og på fylkesplan og om oppgaver som fylkesstyret bestemmer lokalpartiene skal utføre. Noen av brevene utformes slik at de med fordel kan sendes ut til medlemmene.

2. Åpne styremøter

Fylkesstyret er tilhenger av åpenhet og transparens. Vi er satt til å være koordinerende organ, og vi mener da at det er viktig at de sentrale tillitsvalgte i kommunene kan være til stede i styremøtene og fremme synspunkter fra lokalnivået. Slik er det mulig å være i kontinuerlig nærkontakt med lokale krefter, noe som er vesentlig for samarbeid og samhandling.

I en del fylkesstyremøter med kun administrative saker, vil styret bare innkalle styrets faste medlemmer og 1. vararepresentant.

3. Kurs

PP-Akershus har utarbeidet eget kursopplegg for lokalpartier og fylkespartiet. Det er så langt holdt kurs for lokalpartistyrer og kurs for kommunepartiledere med sekretærer og fylkespartistyret. Fylkesstyret vil satse på at alle lokalpartistyrene hver for seg, eller i grupper, skal gå gjennom kurset «Styret i arbeid».

4. Egen blogg

Det har vært vanskelig å få videreutviklet sentralpartiets hjemmeside til et tiltalende og tjenlig markedsføringsorgan. Tvert om har den ofte framstått som lite tiltalende og til dels ustrukturert. Foran valgåret 2017 konstruerte PP-Akershus en egen blogg som vi kunne bruke som markedsføring for fylkets program og standpunkter samtidig som den skulle være åpen for stoff av organisatorisk art. Siden har hele tiden vært under utvikling, og pr. i dag er det først og fremst en side der en kan finne materiale tilknyttet organisatorisk arbeid. Bl. a. alle infoskrivene, programmene, vedtektene m.v.

5. Medlemsblad

Fylkesstyret har prioritert medlemspleie høyt. De som har tegnet seg som medlem må kunne forvente å få noe igjen for kontingenten, og så lenge Vindusposten stort sett glimrer med sitt fravær, har ledergruppa foreslått og fylkesstyret vedtatt at vi skal gi ut vårt eget medlemsblad: Vindu mot Akershus (VmA).

Lokalpartiene betaler bladet til kostpris og står for lokal distribuering.

6. Brosjyrer og stickers

Fylkesstyret bidrar med å trykke brosjyrer, stickers og andre små trykksaker i forbindelse med valg og/eller kampanjer.

7. Bistå ved valg

Kommunepartiene er ansvarlig for utarbeidelse av lokale program og brosjyrer ved lokalvalgene. De har også ansvaret for å planlegge og gjennomføre lokale valgkamper ved **alle valg**. Fylkesstyrets medlemmer vil til vanlig delta i den kommunen de hører hjemme, men i en del tilfelle vil de også kunne delta i andre kommuner.

Fylkesleder har hele fylket som arbeidsområde

8. Videreformidling

Ideer og konkrete saker som kommunepartiene ønsker tatt opp i sentrale partiorgan, behandles av fylkesstyret og videresendes Landsstyret eller HS.

9. Pålagte oppgaver

Avslutningsvis er det nødvendig å ta med at fylkespartiet er fylkets øverste myndighet der alle kommunepartiene **skal** være innmeldt. Det innebærer at fylkesstyret innenfor vedtektenes og instruksenes rammer kan pålegge kommunepartiene oppgaver og rutiner. Etter nye vedtekter kan fylkesstyret gå inn i et kommuneparti og overta administrasjonen av laget inntil laget er kommet ut av en vanskelig situasjon.

4. Styret i kommunepartiet

Ansvar for det enkelte kommunepartiets utvikling og fremgang ligger hos styret i det enkelte lokale parti. Det er her kunnskapen om medlemmene og kjennskap til lokal politisk aktivitet er best. Et styre som utnytter dette til å øke størrelsen og dermed bidra til synlighet lokalt, vil sannsynligvis lykkes i å vokse.

Om styrene i tillegg har evne til å tilby meningsfylt aktivitet, vennskap og skape en merverdi i hverdagsstrevet, vil vi med stor sikkerhet få et så godt omdømme at nye og aktive medlemmer «vil strømme til» bare av den grunn.

Kommunepartier og fylkespartier som får altfor mange uinteresserte og passive medlemmer, vil dø ut relativt fort. Ansvar for medlemspleie og verving blir derfor hovedpunkter for det lokale partiorganet.

Etterfølgende «sjekkliste» kan likevel bidra til styrets systematiske arbeid med å forbedre egen deltakelse og ytelse i styrer og råd.

Nr.	Tiltak	Ansvar
01	Nye medlemmer i styret må få nødvendig informasjon, opplæring og veiledning. Allerede under konstitueringen av nye styrer bør en legge vesentlig vekt på å synliggjøre hvilke oppgaver og ansvar den enkelte skal ha. Så langt det er mulig skal nye styremedlemmer også bli satt inn i rutiner og omgangsformer som er akseptable. Grundig arbeid med disse feltene er med på å skape trygghet og hindre konflikter.	Leder
02	Omsorg for nye medlemmer. Erfarne medlemmer som har sittet ei stund i styret, danner ofte klikker og vet alltid best. Her er det viktig at de nyankomne umiddelbart blir tatt vare på slik at hun/han raskt kan få oppgaver og dratt med i kommunikasjonen. En ordning kan f.eks. være at de erfarne må være fadder for en av de uerfarne. En så enkel ting som ikke å ha «faste plasser» rundt bordet kan også bidra til at det ikke dannes ugunstige forestillinger om klikkvesen o.l.	
03	Politisk temadebatt. Ordningen prøves nå ut i Akershus, og går ut på at ett medlem innleder og leder debatt om et tema hun/han velger selv. Forsøket har så langt vist seg meningsfylt da det er ett av de punktene som engasjerer mest.	
04	Prosjekter. Alle medlemmene i styret må få ansvar for prosjekter som de brenner for eller har forutsetninger for å klare, med eller uten hjelp.	

05	<p>Klar forretningsorden. Styret må ha et klart møtereglement som alle deltakerne på møtet er kjent med. Uorganiserte møter uten fast ledelse etter kjente regler og rutiner vil ofte ende i «møtekaos» uten velfunderte konklusjoner.</p> <p>For leder er det særlig viktig å sørge for at alle saker som behandles, er grundig forberedt.</p> <p><i>Saker som ikke er forberedt, bør avvises.</i></p>	
06	<p>Innledning fra ekstern ekspertise. Innledningene må være relevante for det arbeidet styret skal gjøre. Det vil øke interessen og skape engasjement.</p>	
07	<p>Punktlighet. Det er viktig at møtene i styret begynner og avsluttes etter oppsatt plan. Det skaper forutsigbarhet. Medlemmene i styret bør også oppfordres til å møte et kvarters tid før møtene. Det ekstra kvarteret har ofte vist seg å skape samhold og kameratskap som hjelper til å skape en hyggelig stemning også på møtet.</p>	
08	<p>Protokollene skal være ført som vedtaksprotokoller. Lange referater med gjengivelser av hva som ble sagt av hvem, vil ofte føre til lange debatter og, i verste fall, uvennskap og dårlig miljø i styret.</p>	
09	<p>Saksbehandling. En sak starter med god saksbehandling der hvert styremedlem kjenner til grunnlaget for de avgjørelsene som skal tas. Sakspapirer som bare blir «lagt på bordet» fører som regel til overfladisk behandling og misnøye. Vedtakene kan også bli vilkårlige og ikke i samsvar med det styret egentlig mener.</p>	
10	<p>Informasjon. Et medlem som sitter og mistenker at leder eller andre vet mer om en sak enn dem selv, vil ofte føle seg utenfor det gode selskap. Det er derfor viktig at leder eller den/de som utreder en sak, informerer om alle sider av saken. Stikkord her må være åpenhet og tillit.</p> <p>En annen del av informasjonsflyten er oppdaterte hjemmesider og at styret jevnlig sender ut informasjonsbrev til medlemmene om det som skjer i styret</p>	

11	Omsorg. Å bli husket på og bli sett er vesentlig for de fleste. At styret husker på gebursdager og jubileer bidrar til sosialt samhold og er dermed et vesentlig moment. Også om noen har en krise i livet og på et tidspunkt har behov for å ha noen å snakke med, så må det alltid være noen «til stede». For å unngå redselen for å bli sitert e.a., er det viktig at alle i styret har skrevet under taushetserklæring.	
12	Raushet. Det må være lov å gjøre feil. Kroppsspråk og annen form for nedvurderende oppførsel sier mer om den som står for uttrykket enn den som blir utsatt for det.	
13	Feiring. I løpet av en styreperiode vil vi oppleve store og små nederlag, men også seire. Det er viktig at vi vet å feire oss selv når det har gått bra med en sak eller en oppgave. Det bidrar til å skape samhold og felles identitet.	
??		
??		

4. Medlemspleie på velgernivå

Medlemmene er partiets energikilde. Uten medlemmer utenfor styrer og råd vil det være umulig å holde liv i partiet over særlig lang tid. Oppgaven for styrene blir derfor i første rekke å stadig få nye medlemmer samtidig som en beholder de en allerede har.

I det etterfølgende retter vi fokus mot medlemmene på velgernivå.

Det er nesten umulig å si hvorfor en person blir medlem. Det kan være at slekt eller familie tilhører partiet, at naboer og bekjente har sympatier med oss, eller at de vil støtte oss pga. en eller annen aktuell sak vi brenner for. Vi må vel også kunne anta at noen har et reflektert medlemskap i forhold til helheten i programmet vårt.

Hva grunnen enn måtte være; det å ta godt vare på medlemmene slik at de føler at partiet gjør noe og gjør noe for akkurat dem, er nødvendig for at de skal fortsette å være medlemmer. De må føle at de får noe igjen for den kontingenten de betaler. Med *det* vil de også være våre viktigste medhjelpere når vi skal skaffe oss nye sympatisører og medlemmer.

Nr.	Tiltak	Ansvar
01	<p>Skriftlig informasjon om arbeid i styret. Med jevne mellomrom må styret sende ut informasjon om arbeidet i styret og de viktigste sakene som er behandlet. Dette viser respekt for de som har valgt oss inn i vervet samt at de gir medlemmene mulighet til å respondere med synspunkter og ønsker. Som eksempel vises til fylkets nyhetsbrev. Vi undervurderer altfor ofte nytten og «gleden» av å få noe papir å holde hånda i!</p> <p>Informasjonsbrevet (2-3 g. pr. år?) må også ta med de sakene vi har fått gjennomslag for i kommunale organ. Synliggjøring av lokalpolitiske seire er viktig å få fram på vår måte da media helst vil promotere de store partienes rolle i de forskjellige sakene. I noen tilfeller er det like viktig å få synliggjort hvilke saker vi har stemt imot.</p>	
02	<p>Digital informasjon. For de yngste medlemmene våre er hjemmesider en viktig informasjonskilde, ja ofte den eneste. Her er det om å gjøre at siden er oppdatert slik at medlemmene kan få aktuell informasjon hele tiden. Utdaterte opplysninger er mer egnet til å avskrekke enn å tiltrekke. Her må en legge inn klare ansvarsforhold for innholdet, og det er en forutsetning at vi ikke legger ut stoff som er i strid med våre etiske retningslinjer! Samme regler må gjelde for de som velger å bruke Facebook o.l. plattformer til publisering. <i>Her er det også viktig at innholdet ikke blir personrelatert med synsinger om eget privatliv.</i></p>	
03	<p>Medlemsmøter. Vi har alle tro på at «kjente fjes» fra så vel intern som offentlig debatt kan bidra med interessante og spennende foredrag. Og ofte er det nyttig å få inn andre synspunkter på saker og tema. Minst ett slikt medlemsmøte pr. år bør være økonomisk overkommelig og faglig ønskelig. Rådmenn og etatsledere i kommunene og i fylket kan være eksempler på slike inspirasjonskilder.</p> <p>Medlemsmøter bør også være en kontaktform med medlemmene når store og viktige saker behandles i partiet. Det vil vise medlemmene at vi tar deres synspunkter på alvor.</p>	
04	<p>Høringer. I tråd med det som allerede er sagt foran om å ta medlemmene på alvor, vil også høringer bidra til at folk flest kan føle at de «er med». Det bør imidlertid være i de største sakene at en tar i bruk denne måten å kommunisere med medlemmene på. For mange høringer kan nemlig også ha negativ virkning. Når en sender ut høringsdokumenter skal de være entydige og ha klare spørsmålsstillinger!</p>	

05	<p>Årsmøtet. Årsmøtet skal være partiledenes høydepunkt og festdag. Både når det gjelder forberedelsene og gjennomføringen av møtet må medlemmene få vite at dette i grunnen er «deres møte». De må derfor få lov til å komme med innspill til saker som skal behandles samt gis mulighet for hjelp til å komme seg til møtet og få sagt sin mening.</p>	
06	<p>Personlig kontakt. Ved store jubileer og gebursdager vil det være hyggelig å få en hilsen også fra partiet, enten ved personlige besøk av en fra styret eller ved at en sender blomsterhilsen. Å gjøre det til en vane også å sende SMS'er eller en oppmerksomhet på sosiale media ved mindre begivenheter, er meget virkningsfullt. Medlemmet vil da føle seg verdsatt og satt pris på.</p> <p>Dette krever at vi har ajourførte medlemslister til enhver tid. Å sende gaver til døde medlemmer er ingen god ide.</p> <p>Personlig kontakt har også en virkning i retning av at flere kan tenke seg å delta som aktive tillitsvalgte.</p>	
07	<p>Samarbeid. Samarbeid mellom kommunepartier som hører sammen i en region, vil gi troverdighet til at vi er et parti som «har noe å fare med» og som ser ut over snevre grenser. Det bidrar også til å lette arbeidet med å arrangere store og krevende tiltak. Kommunepartiene må også be om hjelp fra fylkespartiet når dette kan gi fornuftige tilskudd til medlemspleien, det være seg økonomisk eller på annen måte.</p> <p>Fylkespartiets medlemsblad VmA bør deles ut så raskt som mulig etter at det er ferdig trykket. Her har både fylkespartiet og lokalpartiet føle og ta ansvar.</p>	
08	??	
09	??	

5. Verving av nye medlemmer

Hovedmomentene som er dratt fram under avsnittene om medlemspleie, er også en del av vervingsprosessen. I tillegg kommer mer spesielle og utadrettede tiltak som stands, husbesøk, offentlige møter, deltakelse i avisdebatter mm.

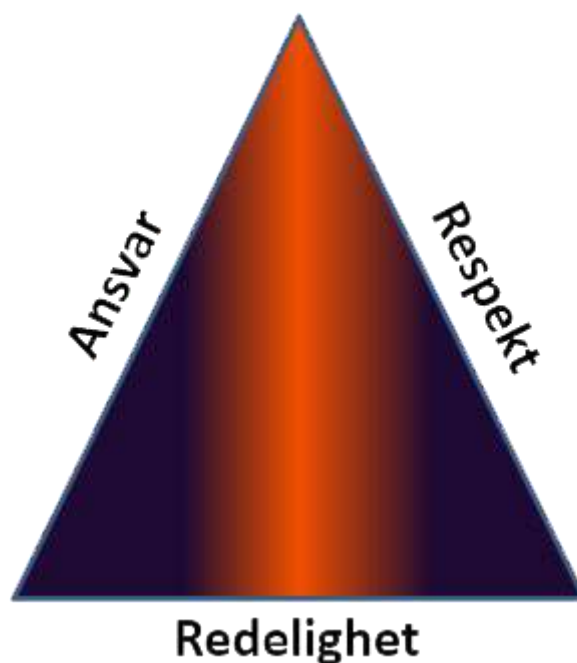
Fylkespartiet skal utarbeide en veiledning for effektiv verving av nye medlemmer. Dette vil skje i samarbeid med lokalpartiene da det er her ekspertisen oftest ligger.

Noen «gode råd» kan imidlertid trekkes opp av hatten allerede:

Nr.	Tiltak	Ansvar
01	«Ett nytt medlem». Hvert medlem i et styre bør ha som mål å verve ett medlem pr. år. Gjennom ulike belønningsordninger kan en også oppfordre medlemmene om å gjøre det samme.	
02	Velkomstbrev. Alle nye medlemmer skal få en velkomsthilsen fra både fylkespartiet og kommunepartiet.	
03	Markeringer og stands. Det er viktig at hver markering knytter seg til et bestemt tema og at en ikke sprer seg over hele programområdet hver gang. Også i forbindelse med lokalt kontroversielle saker kan det være formålstjenlig «å ta til gatene» for å synliggjøre hva partiet står for.	
04	Delta i debattene. Avisene har vært på retur som debattforum for alle. Oftest ser vi at de mest profilerte politikerne er de som kommer fram i spaltene sammen med ekspertisen på hver sine felt. Flere og flere aviser har imidlertid digitale debattfora der det er fritt fram for å delta med innlegg og kommentarer. Dette bør benyttes flittig.	
05	Offentlige møter. Når et tema blir brennhett i fylket eller i en kommune, bør vi ikke være redde for å arrangere et folkemøte om saken. Noen av oss er kanskje engstelige for at det kanskje ikke vil komme noen, men dersom vi greier å lokke en håndfull til å delta, ja da er det en start og i så måte godt nok.	
06	Snakk med andre om politiske saker. En av årsakene til at mange ikke viser samfunnsengasjement ved å melde seg inn i et parti, er ofte at de aldri er spurt om å være med. En må derfor ikke være redd for å ta kontakt og prate med andre og tilby medlemskap i Pensjonistpartiet.	

VEILEDNING NR. 05 FOR FYLKESPARTIET

KONFLIKTLØSNING OG VARSLINGSRUTINER

Index

Side	Kap.	Tekst
55		Forord
56	Del 1	Konflikter
	1.1	Konflikter; en definisjon
	1.2	Positive konflikter
57	1.3	Negative konflikter
	1.4	Aktuelle konfliktformer i partiet
58	1.5	Konfliktløsning
	1.6	Konfliktråd
	1.7	Konklusjon
60	Del 2	Varslinger
	2.1	Generelt om varslinger
	2.2	Definisjon på begrepet 'Varsling'
	2.3	Kritikkverdige forhold
61	2.4	Overordnede prinsipper
62	2.5	Om varslinger i PP-Akershus
	2.6	Slik kan det varsles
63	2.7	Varslingsorgan
	2.8	Saksbehandling og oppfølging
65		Skjema for varslere
66		Skjema for oppfølging
67		Etiske retningslinjer

Forord

I spenningsfeltet mellom ulike meninger vil det oppstå konfliktsituasjoner. Dette er en del av hverdagen og må takles når situasjonene først er der. Så også i Pensjonistpartiet.

I første del av heftet har vi skilt mellom positive og negative konfliktsituasjoner der de positive meningsbrytningene gir grobunn og mulighet for utvikling og framgang. De negative situasjonene derimot kan, dersom de ikke løses fort, føre til frustrasjon og destruktiv adferd.

Lederne innenfor partiapparatet på ulike nivåer har derfor et ansvar for å gripe tak i konfliktene når de oppstår og på best mulig måte forhindre at de utvikler seg til noe negativt.

I andre del av heftet har vi sett på varslinger. Dette er på mange måter en videreføring av konfliktene der den som varsler ønsker å si fra om «kritikkverdige forhold». I dette ligger for det første forhold som strider mot lov og er en del av varslingsplikten vi alle har når vi ser eller opplever lovbrudd. For det andre vil varsling være melding om brudd på internt vedtatte regler og bestemmelser.

«Kritikkverdige forhold» relatert til regelrette lovbrudd, er gjenstand for politianmeldelse og straffeforfølgning. Eksempler på slike forhold kan være medlemmer eller tillitsvalgte som gjør seg skyldig i korrupsjon og underslag. Siden partiapparatet hverken er politi eller domstol, behandles ikke slike saker i dette heftet. Det understrekes likevel at vi alle har en plikt til å si fra når vi oppdager slike forhold, og ledelsens ansvar for å gå videre med slike saker.

Pensjonistpartiet er en frivillig organisasjon der tillitsvalgte får en posisjon der de må forholde seg til et sett av interne regler og bestemmelser. Når de i denne posisjonen svikter de forpliktelsene de har og den tilliten de har fått, kan dette være grunnlag for varsling. Spesielt gjelder dette når svikten er brudd på vedtekter og/eller etiske retningslinjer. *Dette er forhold som løses internt.*

§ 14.1 i vedtektene regner opp hvilke forhold partiet mener er kritikkverdige og som gir grunnlag for reaksjoner. §14 gir også noe veiledning om hvordan slike saker skal behandles og hvilke rettigheter den enkelte anklagede har i slike saker. I fylkespartiets håndbok for tillitsvalgte del 3 gis en del utfyllende opplysninger, men partiet har ikke utarbeidet retningslinjer og rutiner i forbindelse med varsling om kritikkverdige forhold. Dette vil være hovedinnholdet i del 2 av heftet.

Akershus februar 2018

Ole Kr. Fiksdal
leder

Del 1: Konflikter

1.1 Konflikter; en definisjon

En konflikt er et sammenstøt mellom ulike

- **Ideologier**
- **interesser,**
- **verdier,**
- **holdninger,**
- **handlinger**

som skaper spenninger mellom to eller flere involverte parter over tid

Definisjonen gir en vid ramme for hva som er konflikter, derfor vil det være nødvendig å avgrense den noe slik at dagligdagse og normale meningsforskjeller ikke faller inn under begrepet. Spesielt er det viktig at vi ikke oppfatter enhver **uenighet** som konflikt. Tvert om bør alle innenfor partiet se uenighet som et uttrykk for at organisasjonsmiljøet er åpent og tillitsfullt. Innspill i sak og debatt er nødvendig for framgang og utvikling. Stikkord i denne sammenhengen bør være **tillit, trygghet og sikkerhet.**

I samspill mellom mennesker vil det alltid oppstå konflikter. Spørsmålet vil derfor ikke være hvordan vi unngår konflikter, men hvordan vi løser dem. Det innebærer imidlertid at vi først må se litt på et par kjennetegn ved konflikter som er vesentlige for å kunne løse dem.

1.2 Positive konflikter

Konflikter/motsetninger er både naturlige, nødvendige og effektive for å skape endringer og forbedringer. Forutsetningen er imidlertid at det er en tillitskultur i partiet som gjør den enkelte trygg på at hun/han kan framføre sine synspunkter uten å frykte for gjengjeldelse og latterliggjøring. Mao. bli tatt på alvor og anerkjent for innspill som kan gi partiet et løft i riktig retning. I slike miljøer der konflikter blir brukt på en konstruktiv måte, blir vi både skjerpet og engasjert, iderik og kreativ.

Konflikter er slik sett en normal situasjon som – når den håndteres med kløkt – også kan bidra til personlig og sosial utvikling. Slike konflikter benevner vi derfor som *positive konflikter*, og ledernes ansvar for å bruke konfliktene til utvikling og framgang kan ikke poengteres nok.

1.3 Negative konflikter

Både i privatlivet og innenfor organisasjoner vil motsetningsforholdene av og til bli så store at konflikten eskalerer slik at normalt samvær og konstruktiv samhandling blir tilnærmet umulig. Noe kan skyldes personlige verdier, synspunkter og handlinger, andre forhold kan skyldes maktkamp og prestisje knyttet til sak(er) eller posisjon. Slike forhold vil ofte bidra til et usunt og angstfylt samværsmiljø der rivalisering om å ha rett er viktigere enn å finne løsninger og så dra lasset sammen. Tillit er også et sentralt stikkord. Mangel på tillit bidrar fort til stridigheter

Slike konflikter må betegnes som *negative konflikter* eller *destruktive konflikter*.

I alle organisasjoner vil vi finne de negative konfliktene. Så også i Pensjonistpartiet: Viljen til å vurdere kritikk som positiv og velmenende er varierende. Det skapes miljøer som gjerne drar fram forskjeller i stedet for likheter, feil i stedet for positiv aktivitet; som poengterer detaljer i stedet for å se helheter, som er selvsentret i stedet for teamorientert. Lederne må i slike tilfelle ha et særlig ansvar for å hindre at slike konflikter oppstår og ta grep som hindrer at en sak/et forhold utvikler seg til destruktiv adferd og maktkamp.

1.4 Aktuelle konfliktformer i partiet

Konfliktene kan til vanlig legges inn under bestemte konflikttyper. I partisammenheng er det viktig at vi er oppmerksomme på følgende hovedformer:

Maktkonflikter

Under denne kategorien finner vi de konfliktene der noen benytter former for makt som ikke kan godtas av andre i den sammenhengen maktbruket forekommer. Under denne formen for konflikt finner vi ofte de konfliktene der egeninteresser går foran partiinteresser.

Persepsjonskonflikter

Som mennesker vil vi alltid oppfatte ting forskjellig med små og store nyanser. Å referere samtaler som ikke er godkjent av den du har hatt samtale med, kan derfor være, og er altfor ofte, en kilde til et vedvarende konfliktforhold.

Endringskonflikter

Med jevne mellomrom krever utviklingen at forhold i partiet må endres. Og ja; alle er enige om at vi må endre, men få vil endres siden endringsprosesser kan skape utrygghet og usikkerhet om egen plass og funksjon i partiet.

Alle tillitsvalgte bør være bevisst på at konflikter er en naturlig del av hverdagen og hvilke følger det får om en ikke tar tak i dem på en konstruktiv måte. Det er særlig viktig at de valgte lederne er bevisst på dette, hvilke hovedformer for konflikt en kan vente å støte på og hvordan en går fram for å takle dem.

1.5 Konfliktløsning

Informasjon

Konflikter oppstår ofte når de involverte partene sitter på ulik og/eller manglende informasjon. Ofte viser det seg at når alle får all informasjon, kan *destruktive konflikter* unngås og konflikten brukes til positiv endring. For lederne blir det derfor et spørsmål om å sørge for at sakene er godt opplyst før de blir presentert og at alle får samme opplysninger.

Definere problemet

Destruktive konflikter vil alltid være et problem. For å kunne løse det, er det nødvendig å vite og å forstå hva konflikten egentlig dreier seg om. Lederne må derfor våge å stille spørsmålene som får partene i konflikten til å tenke gjennom hva årsaken kan være. Felles forståelse av problemet skaper trygghet og mulighet for avklarende løsninger.

Sette mål

Når målene for løsningsprosessen skal settes, er det historisk sett en trend at en går for at «brysomme elementer» må fjernes. Ofte vil et slikt mål sementere de egentlige problemene og bare utsette en delvis eller total kollaps. I stedet må de involverte i konflikten stille seg spørsmålet om hvordan situasjonen skal være når en kommer i mål med hele saken. I denne prosessen vil en som regel få synliggjort hvilke motiver partene i konflikten har.

Løsningsforslag

Når målet er klart, må det vurderes hvordan en vurderer hvilke mulige løsninger en har. Her må leder være hard på at alle skal ha mulighet for å fremme sine forslag mens de andre må lytte aktivt. Det er viktig at ingen forslag blir forkastet, men at alle blir vurdert under felles synsvinkel.

Velge løsning

Når forslagene til løsning ligger på bordet, må det velges ut én som de involverte i konflikten kan gå for. Dette vil i mange tilfelle kunne være den vanskeligste delen av jobben, men den må gjøres.

Første steg i prosessen må være å «luke ut» de løsningsforslagene som alle kan være enige om ikke gir noen løsning. Til slutt står en forhåpentligvis igjen med noen få/et par løsninger som det kan være mulig å få de involverte partene til å gå for. Hvis det ikke er mulighet for å få til enighet, må leder velge løsning. Det er en del av ansvaret leder har.

Oppfølging

Valg av løsning innebærer også at det er satt opp en plan for arbeidet fram mot målet. Her er det viktig at ikke bare leder, men alle involverte i arbeidet, følger opp med aktiv innsats. Leder har i tillegg ansvar for å kontrollere at alle utfører den jobben de har sagt seg villige til å gjøre.

1.6 Konfliktråd

7. Årsmøtet i PP-Akershus skal velge en gruppe som kan bistå kommunepartiene og fylkespartiet i negative konfliktsaker. Gruppen skal har navnet Konfliktrådet.
8. Konfliktrådet skal bestå av fylkespartileder, ett medlem fra fylkespartistyret og ett medlem som ikke er tillitsvalgt i andre styrer eller råd/utvalg i partiet
9. Konfliktrådet har myndighet til å innhente opplysninger fra alle parter i en sak de behandler.
10. Konfliktrådet kan bruke partiets Kontrollkomite som rådgivingsinstans i saker som kan medføre reaksjon etter vedtektenes §14
11. Konfliktrådets medlemmer er bundet av taushetserklæring vedrørende kunnskap om forhold som faller inn under personvernlovgivningen

1.7 Konklusjon

Konflikter er, som sagt ovenfor, en naturlig del av hverdagen, en del av den samhandlingen som foregår mellom mennesker.

1. I PP-Akershus skal vi ha en kultur for åpenhet. Dette vil skape et klima hvor den enkelte kan føle seg trygg og sikker på at andre vil en vel og at det både er lov og ønskelig å si rett ut det en mener. Uenigheten blir til positive konflikter som fremmer samhandling og utvikling og eskalerer ikke til destruktive konflikter.
2. **Konflikter er en naturlig del av samhandling mellom mennesker der ingen eier sannheten alene.**
3. **Konflikter er nødvendig for personlig og profesjonell utvikling**
4. **Konflikter må løses på lavest mulig nivå**
5. **Konfliktrådet skal bistå i vanskelige saker**
6. **Konfliktløsning i en organisasjon er først og fremst et lederansvar**
  - a. **Lytt aktivt**
  - b. **Se etter det positive**
  - c. **Ta ansvar**
  - d. **Vær redelig**

Del 2: Varslinger

2.1 Generelt om varslinger

I kapitlene foran har vi sett at konflikter kan ha positive eller negative former og at løsningen på konfliktene finnes gjennom tillit, dialog og positiv vilje.

I noen tilfelle er forutsetningene for å finne fram til løsninger ikke til stede. Enkeltpersoner eller grupper av medlemmer/tillitsvalgte velger å presse fram sitt syn på en kritikkverdig måte i strid med partiets etiske retningslinjer og interesser. I slike tilfeller er det udelt positivt at noen varsler om forholdet til den/de som kan gjøre noe med saken.

Varslingsbegrepet forbindes gjerne med Arbeidsmiljølovens kapittel 2A fra juni 2017. Loven gjelder forholdet mellom arbeidsgiver ansatt og får derfor ikke direkte innvirkning på forhold som angår brudd på kritikkverdige forhold i en privat organisasjon som et parti. I det etterfølgende er imidlertid en del av prinsippene i kapittel 2A lagt til grunn. Det gjelder også prinsippene i Likestillingsloven §§ 1-13.

Pensjonistpartiets vedtekter §14 sier noe om hva som er kritikkverdige forhold, hva brudd på paragrafen kan føre til og hvem som sette i verk reaksjoner. Også håndbok for tillitsvalgte del 3 gir noe veiledning. Etterfølgende er en presisering av det interne regelverket samt en konkretisering av rutiner som må følges når varsling skjer.

2.2 Definisjon av begrepet 'Varsling'

Med varsling menes det medlemmer eller tillitsvalgte som **sier ifra om kritikkverdige forhold** i Pensjonistpartiet til noen i partiet som kan gjøre noe med saken.

Det er viktig at varsling skjer på så lavt partinivå som mulig.

2.3 Kritikkverdige forhold

Alle tilbakemeldinger om forhold i partiet er viktige for å få til endringer og utvikling til det bedre; jfr. Del 1 om konflikter. Når prinsippene i Arbeidsmiljøloven legges til grunn for Pensjonistpartiets retningslinjer om varsling, er det for å kunne synliggjøre at det finnes oppførsel også innenfor partiet som ikke kan tolereres og som det må reageres på: **Kritikkverdige forhold**.

Ikke alle forhold som kan kritiseres, faller inn under begrepet 'kritikkverdige forhold', og i noen tilfeller kan det være vanskelig å finne ut om det bør varsles eller ikke. Den som varsler må derfor være i aktsom god tro.

Formålet med retningslinjene er å gi veiledning til tillitsvalgte eller medlemmer som ønsker å varsle om kritikkverdige forhold i partiet som det kan og bør varsles om.

Eksempler på kritikkverdige forhold er:

- Mobbing og trakassering
- Straffbare forhold som tyveri, bedrageri, underslag og annen økonomisk kriminalitet
- Overgrep
- Maktmisbruk
- Brudd på taushetsplikten
- Diskriminering
- Brudd på etiske retningslinjer og vedtekter

I de tilfellene hvor miljøene er lukkede og preget av klikkvesen og destruktiv adferd, kan det være vanskelig for den enkelte tillitsvalgte å nå fram med saklig kritikk. I slike tilfeller er «varsling» et hjelpemiddel som kan brukes.

Men igjen: Forutsetningen for varslingen må være at den er **forsvarlig**. Det vil si dersom varsleren har vært i aktsom god tro.

2.4 Overordnede prinsipper

- a. PP-Akershus skal være en åpen organisasjon med fri og saklig meningsutveksling der det er trygt å si sin mening i alle saker
- b. PP-Akershus trenger tillitsvalgte som sier fra når de opplever kritikkverdige forhold i partiet.
- c. Kritikkverdige forhold skal og må endres eller stoppes dersom partiet skal kunne utvikles videre i et sunt og tillitspreget miljø
- d. Når forsøk på åpen, konstruktiv kritikk er umulig, blir avvist eller ikke fulgt opp, kan det varsles om forholdet. Varsleren må imidlertid følge lovens krav om at varselet skal være forsvarlig.
- e. Det skal være både mulig og trygt å varsle anonymt
- f. Alle varsler skal tas på alvor og undersøkes
- g. Alle saker bør som hovedregel tas opp med fylkespartiets varslingsorgan.
- h. Varsleren skal ivaretas på en god måte og vite at hun/han blir tatt på alvor og med respekt
- i. Den/de varselet angår, har krav på rettssikkerhet og fair behandling
- j. Partiets etiske retningslinjer skal ligge til grunn for saksbehandlingen i alle varslingssaker. Det er også viktig at saksbehandlingen skjer i samsvar med offentlighetsloven og personopplysningsloven og andre aktuelle bestemmelser.

2.5 Om varslinger i PP-Akershus

Varsling er å si fra om kritikkverdige forhold som brudd på lover, etiske retningslinjer og/eller vedtekter. Varslingen foregår til noen som kan gjøre noe med forholdet det varsles om.

Følgende poengteres:

- Varsling i Pensjonistpartiet i Akershus skal gjøre det enkelt og trygt å varsle om brudd på regelverket for partiet eller norsk lov.
- Varslingsordningen skal som hovedregel være intern. Det vil si at det varsles til fylkespartiets varslingsorgan.
- Varsling kan også skje til den/de på partinivået en har tillit til og som kan gjøre noe med saken.
- Gjelder varslingen ledere på kommune- eller fylkesnivået, skal det som hovedregel varsles til fylkespartiets varslingsorgan. I slike tilfeller må varsleren også vurdere om det skal varsles til overordnet ledd.
- Varsling gjennom medier (aviser/sosiale media) er unntak og tas derfor ikke opp i varslingsrutinene. Etterfølgende veiledning kan imidlertid også brukes i slike tilfelle.

2.6 Slik kan det varsles

Varsling om kritikkverdige forhold kan skje gjennom samtale i møte, pr. telefon, pr. e-post eller skriftlig ved brev. Ved varsling pr. brev vil det være en fordel om varsleren bruker vedlagte skjema.

Følgende poengteres:

- **Det anbefales å varsle med fullt navn** da dette fremmer åpenhet og tillit i partiet. men det understrekes at det også er fullt akseptert og tillatt å varsle anonymt. Men husk på at når du varsler anonymt pr. brev, kan ikke partiet gi tilbakemeldinger.
- **Du kan varsle pr. brev.** Vi anbefaler da at du bruker skjemaet som er utarbeidet for varslinger.
- **Du kan varsle elektronisk ved hjelp av e-post.** Dette anbefales ikke i saker med personopplysninger. Mailer kan ofte bli kjent av uvedkommende og personvernet satt i fare.
- **Du kan varsle telefonisk.** Dersom varselet er av alvorlig karakter og gjelder straffbare forhold, skal varsleren oppfordres om å redegjøre nærmere om saken muntlig/skriftlig slik at den varselet gjelder, kan få si sin oppfatning om varselets innhold og muligheter for å komme med sin mening om sakens innhold

2.7 Varslingsorgan

PP-Akershus ønsker og oppfordrer til at medlemmer og tillitsvalgte varsler om kritikkverdige forhold i partiet.

Rutinene for varslinger skal gjøre det trygt å varsle. Årsmøtet i PP-Akershus skal derfor velge et organ som kan behandle konflikter og varslinger. Organet skal benevnes som «Konfliktrådet i PP-Akershus», heretter benevnt «Konfliktrådet» (Jfr. pkt. 1.6)

Følgende poengteres:

- Kritikkverdige forhold i kommune- og eller fylkesnivået varsles *til vanlig* på lavest mulig nivå til den som kan gjøre noe med saken.
- Den som mottar et slikt varsel må vurdere om saken skal sendes til Konfliktrådet.
- Varslinger kan også skje direkte til Konfliktrådet i PP-Akershus.
- Dersom varselet gjelder ledere på kommunenivået, *skal* det varsles til Konfliktrådet.
- Dersom varselet gjelder ledere på fylkesnivå, skal det fortrinnsvis varsles til Konfliktrådet.
- Konfliktrådet skal alltid vurdere egen habilitet og eventuelt sende saken over til overordnet nivå.

2.8 Saksbehandling og oppfølging

Alle varsler skal følges opp umiddelbart

All saksbehandling i PP-Akershus skal være forsvarlig og etterprøvbar.

Saksbehandler i PP-Akershus er konfliktrådet

- *Saksbehandler skal sørge for at saken blir best mulig opplyst*
- *Alle parter i saken skal ha anledning til å uttale seg*
- *Partene har rett til innsyn i alle sakens dokumenter*
- *Saksbehandlingen og alle beslutninger skal kunne dokumenteres*
- *Telefonsamtaler angis med dato og tid. Innhold fra samtalene sammenfattes og godkjennes av partene i samtalen dersom opplysningene som kommer fram skal brukes i den videre saksbehandlingen.*
- *Det kan kun innhentes opplysninger som er relevante for saken*
- *Saksbehandler skal treffe vedtak etter at saken er ferdigbehandlet*
- *Ved anke på vedtaket skal saken behandles av styret på det nivået varslingen gjelder.*

Følgende poengteres:

Pkt. 1: Registrering og gradering av varselet

Registreringen skal til vanlig skje på utarbeidet skjema.

Saksbehandler graderer saken/saksdokumentene ut fra personvern hensyn og/eller hensyn til forhold som kan være til særlig skade for partiet

Pkt. 2: Saksbehandlingsfullmakter

Til vanlig skal leder og nestlederne på partinivået lede arbeidet med varslingssaker. I omfattende saker kan konstituert ledergruppe ha fullmakt til å arbeide med saken.

Pkt. 3: Straffbare forhold

Vurdering av eventuelle straffbare forhold /politianmeldelse i henhold til varselet

Pkt. 4: Tilbakemelding til varsler

Dersom varsler ikke er anonym, skal hun/han holdes løpende orientert om sakens utvikling.

I noen saker kan det være tilstrekkelig med tilbakemelding pr. telefon, men til vanlig skal tilbakemeldingen være skriftlig.

Dersom varselet er anonymt, er det viktig at alle deler av saken dokumenteres slik at man senere kan hente fram opplysninger om sakens behandling og eventuelle vedtak som er fattet.

Pkt. 5: Innhenting av opplysninger

Det innhentes bare opplysninger som er relevante for saken.

Dersom det ikke er varslet anonymt, tas det først kontakt med varsler for å få klargjort varslingsgrunnlaget nærmere.

Innhenting av informasjon dokumenteres skriftlig.

Pkt. 6: Informasjon

Varsleren og den/de varselet angår skal holdes fortløpende orientert om saksbehandling og eventuelle beslutninger underveis.

Pkt. 7: Konklusjon

Konklusjonen i varslingssaken foretas av den/de som har fullmakt i henhold til pkt. 2.

Varsler og den /de det er varslet om skal få melding om utfallet av saken

1. Varselet gir ikke grunnlag for oppfølging
2. Tiltak som settes i verk som følge av varslingen
3. Tiltak som settes i verk som følge av brudd på vedtektenes §14 (gjelder varsler og den det varslet om).

Pkt. 8: Avslutning av saken

Dersom det blir enighet om en løsning innenfor punktene 7.1 og 7.2, ansees saken for endelig avsluttet.

Dersom konklusjonen medfører tiltak i henhold til 7.3, skal saken behandles av styrene på det nivået saken gjelder. Vedtak i styret kan ankes etter reglene i samme paragraf.

Skjema for varsling av kritikkverdige forhold i PP-Akershus

- Det er ønskelig at alle som er tilknyttet partiet som medlem eller tillitsvalgt, varsler om kritikkverdige forhold.
- Varslingen skal være forsvarlig
- Gjengjeldelse mot varsler er ikke tillatt
- Varselet bør leveres til nærmeste overordnede tillitsvalgte i partiet, vanligvis leder på det nivået varslingen gjelder
- Partiet ønsker at varselet til normalt skal underskrives med navn. Da kan saksbehandler innhente ytterligere opplysninger fra varsler samt gi tilbakemeldinger om hva som gjøres med forholdet. Det presiseres likevel at det er legitimt å varsle anonymt.

Jeg ønsker å varsle om følgende kritikkverdige forhold:

Jeg mener følgende bør gjøres (dersom varsler ønsker å komme med forslag)

Varslet av: _____ Dato:

Jeg ønsker å være anonym:

Mottatt av:

Dato:

Skjema for intern oppfølging

(Til bruk for behandlende instans)

Dato	Om varselet
	<u>Varslet mottatt av:</u>
	<u>Varslerens navns :</u>
	<u>Varsleren ønsker å være anonym: Ja / Nei</u>
	<u>Saksbehandler:</u>
	<u>Varslet:</u>
	<u>Straffbare forhold:</u>
Dato	Oppfølging

Etiske retningslinjer for Pensjonistpartiet

01 Omfang

De etiske retningslinjene gjelder Pensjonistpartiets tillitsvalgte i interne styrer, råd og utvalg samt våre folkevalgte på alle nivåer.

02 Holdninger

Pensjonistpartiet har komprimert verdiomfanget i følgende kjerneverdier: **Ansvar, respekt og redelighet**. Dette skal gjenspeiles i våre etiske holdninger innad i partiet så vel som i vårt møte med velgere og samarbeid med andre i politiske råd og utvalg.

03 Åpenhet og raushet

Åpenhet og raushet skal prege partiets organisatoriske ledd og skal gå som en rød tråd gjennom alt det arbeidet vi gjør for å fremme partiets politikk.

04 Lojalitet

Tillitsvalgte og folkevalgte i Pensjonistpartiet skal være forpliktet på og lojale til partiets vedtekter, partiets prinsipp- og handlingsprogram og vedtak fattet i formelle organ.

a Vedtektene og Prinsipp og handlingsprogrammet

Vi forutsetter at tillitsvalgte/folkevalgte i alle sammenhenger arbeider aktivt for å få gjennomslag for partiets prinsipper og politikk og at dette skjer i tråd med retningslinjene i vedtektene.

b Vedtak

Tillitsvalgte/folkevalgte plikter å følge opp vedtak som er fattet i formelle organ. Ved uenighet skal saken tas opp med nærmeste overordnede organ *eller* det organet som har fattet vedtaket.

c Organisasjonen

Lojalitet går både oppover, nedover og til siden i organisasjonen. Tillitsvalgte/folkevalgte må ikke prøve å skade partiet eller personer i partiet ved å sile eller fortie opplysninger, misbruke fortrolige opplysninger, ha «eksklusive» relasjoner til enkelte, misbruke den posisjonen en har til maktmisbruk eller **annen uønsket / krenkende adferd (Vedtatt av LM 2018)**.

d Taushetsplikt

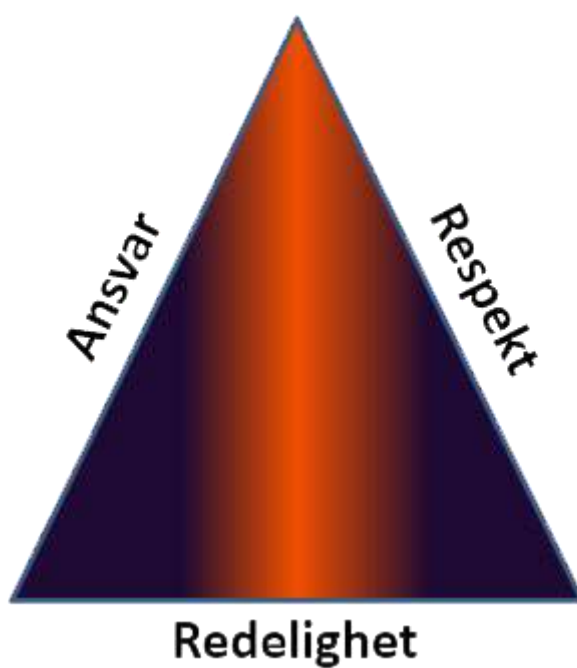
Tillitsvalgte og folkevalgte har taushetsplikt om fortrolig informasjon i partiet som de får kjennskap til i egenskap av at de innehar et verv.

05 Privat

Som «synlige» enkeltpersoner vil vi alltid bli forbundet med Pensjonistpartiet. T&F har derfor ansvar for å etterleve de etiske normene partiet står for. Dette gjelder også i private forhold.

VEILEDNING NR. 06 FOR FYLKESPARTIET

Kommunikasjon

Kommunikasjon i Pensjonistpartiet i Akershus (PPA)

Definisjon:

Med kommunikasjon vil vi forstå den prosessen som forgår når to eller flere parter deler tanker, erfaringer, meninger, kunnskap og opplevelser med hverandre.

Kjennetegnet ved all kommunikasjon er da blant annet

- Formidling og deling av kunnskap, erfaringer, tanker, verdier, og informasjon
- Gjør det mulig med samhandling
- Skaper og påvirker vår kultur, vårt selvbilde, våre verdier, holdninger og adferd

Hensikten er til syvende og sist å skape fellesskap i og identitet for en organisasjon lokalt, regionalt, sentralt og totalt.

Enveis og toveis kommunikasjon

Med enveis kommunikasjon vil vi til vanlig tenke på formidling av et budskap fra én avsender til én eller flere passive mottakere. (Eks.: Sånn er det bare!)

Med toveis kommunikasjon tenker vi vanligvis på dialog mellom avsender av budskapet og den/de som mottar meldingene.

NB! I og med en stadig større bruk av hjemmesider, blogger og sosiale medier der mottageren får anledning til å kommentere, like osv., er avstanden mellom enveis og toveis kommunikasjon blitt mindre.

Non-verbal kommunikasjon («Kroppsspråk»)

Forskningen anslår at det kun er rundt 30 % av det vi kommuniserer som kommer fra ordene vi bruker. Resten kommer fra «kroppsspråket». I omgang med andre er det derfor viktig at vi også lærer oss å tolke «signalene» som sendes.

Og ikke minst; vi må også arbeide med eget kroppsspråk.

Temaet kroppsspråk er imidlertid omfattende og vanskelig. Her er vi inne på følelser og på så vel bevisste som ufrivillige kroppsfunksjoner (smil / grimaser / rykninger / fargeendring / rynket panne / bevegelser av armer og bein / tårer / latter / stønn / osv. osv.). Noe av dette kan vi selvsagt lære oss til å beherske *til en viss grad*, og noen bedre enn andre, men vi må bare akseptere at det ikke er mulig å kontrollere alt.

Vanskeligst kan det vel være med følelser som oppstår spontant i møtet med andre personer uten at vi har sagt et kløyva ord. Noe kan gå på at de ikke liker utseendet på oss eller måten vi kler oss på og oppfører oss på, eller for den saks skyld, lukter. Andre ganger er det umulig å fastslå hvorfor de reagerer negativt/positivt.

Når disse situasjonene oppstår, er det for det første nødvendig at vi stopper opp og tenker etter hvorfor andre reagerer som de gjør. Vi må lære oss å tolke kroppsspråk for å kunne forstå andre samt endre eget inntrykk på andre, endre egen personlige utvikling. Mao lære oss å kommunisere på et ikke-verbalt nivå.

Det er ikke lett å gi råd om kroppsspråk, men ofte kan det være lurt å ta med seg følgende punkter når kroppsspråk vurderes:

- Alle har sitt eget spesielle kroppsspråk avhengig av situasjon en befinner seg i, personlighet, kultur og miljø.
- Se på ansiktet til den du kommuniserer med. Her vil en raskt kunne se om en irriterer, morer, begeistrer eller vekker avsky
- Ikke døm mennesker alene etter kroppsspråket. Vurder helheten, også ordene.
- Allier deg med en du har tillit til og som tør snakke rett «fra levra».

Formidling av budskapet

I det etterfølgende har vi sett på de elementene i kommunikasjon som vi mener er vesentlige for vår organisasjon, PPA:

Forberedelse -> Budskap -> Budbringer <-> Mottaker

Og - vi tar i dette heftet **utgangspunkt i at vi er et parti som ønsker makt for å få politisk innflytelse** i kommuner og fylke samt rimelig (forholdsmessig) innflytelse i beslutningsprosessene i det sentrale partiapparatet.

Ole Kr. Fiksdal
Leder PPA

Forberedelsen: Fra idé til vedtak

Alle idéer til utvikling og aktivitet skal behandles av styret og/eller ledergruppa. Her skal idéene videreutvikles for å finne ut om de har «livets rett» eller om de bør skrinlegges.

En idé som én eller flere i fylket mener det bør satses videre på, skal utredes. I de aller fleste sakene uten vesentlige prinsipielle undertoner, kan dette skje ved at den i styret som får utredningsoppgaven, legger saken fram muntlig for styret som så fatter et vedtak. I mer omfattende og prinsipielle saker skal forberedelsen være skriftlig og inneholde alle de momentene som veier for og imot. Teamet (styret/ledergruppen) fatter så et endelig, skriftlig vedtak som grunnlag for videre arbeid. I noen saker vil det være nødvendig å ta «saken» ut på høring blant medlemmene for å skape fellesskap og eierforhold til beslutningen.

For å kunne utforme et klart, målrettet og entydig budskap, er det nødvendig at forarbeidene er grundige og rotfestet i behov samt økonomiske og organisatoriske retningslinjer. Her må en også legge inn klare forutsetninger om tidsrammer og ansvarsfordeling. Svikter en på disse punktene og tar for lett på denne delen av prosessen, vil resultatet bli utsettelse og endeløse drøftinger uten substans. Budskapet blir fort et ønske og en visjon som sakte men sikkert glir over i evighetens glemsel.

Som sagt foran, må det være en grunn til at vi fremmer en sak. Det skal altså være et motiv bak budskapet vi vil sende fra oss. Det vil si at det vi ønsker å formidle til andre, skal ha rot i et ønske om og vilje til å dele, samhandle og/eller påvirke i en bestemt sak. For eksempel at en ønsker å bidra til klarere regler og rutiner for arbeidet med opprettelse av nye lokalpartier i fylket.

Når vi har motivet klart, må vi tenke gjennom *hvem budskapet skal rettes mot*. I eksemplet som er nevnt, vil det kanskje være naturlig at det er de tillitsvalgte i fylkesstyret en ønsker å nå da det er fylkesstyret som sitter med ansvaret for å danne lokalpartier i kommuner der en ikke er representert allerede. Men det kan også være at et også har andre målgrupper, for eksempel alle lokalpartilederne i nabokommunene til innsatskommunene. Hvis en har tro på at en har noe «vettugt» å fare med, kan det vel også hende at en ønsker å dele budskapet med andre fylkespartier eller med HS.

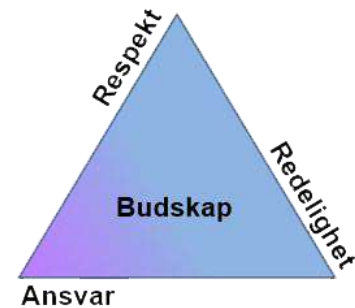
Når vi binder oss til en prosess som skal munne ut i skriftlighet, sikres muligheten for at det i etterhand ikke kan reises tvil om hva som var mening og hensikt bak idé og vedtak.

Protokollen blir dermed en viktig kilde å gå til når vedtaket skal kommuniseres ut fra styret, når vi skal arbeide ut *budskapet*. (Jfr. MGM 4.1.4: Protokoller)

Budskapet

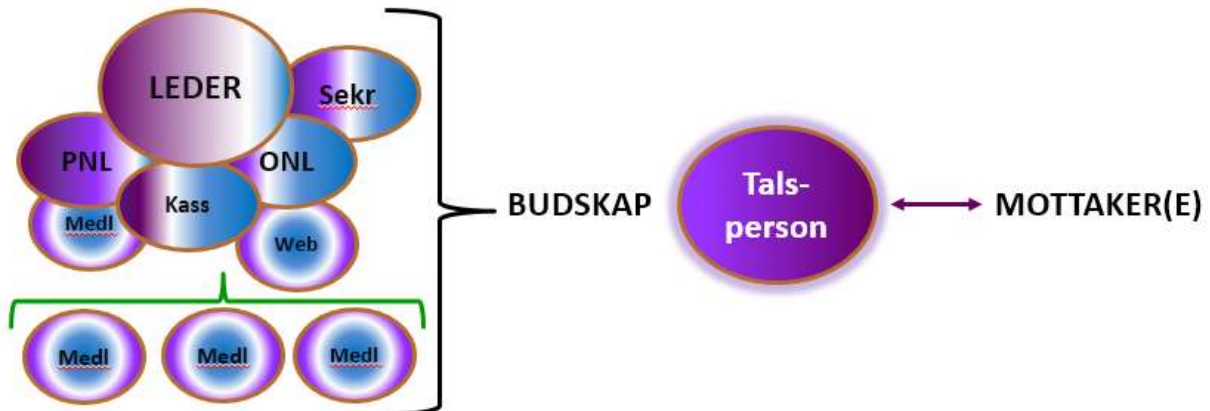
- Motivene skal være synlige
- Mottakerne skal være klart definerte
- Budskapet skal være klart og entydig.
- Budskapet skal være rotfestet i verdiene våre:
Ansvar – Respekt – Redelighet
- Budskapet skal ha rot i demokratisk fattede vedtak

Budbringeren

Det er ikke likegyldig *hvem* som får oppgaven med å markedsføre vedtak. I noen tilfeller er det naturlig at leder framstår som talsperson, i andre tilfeller kan det være rett at den som har utredet saken, får oppgaven med å fronte den overfor medlemmer, interne organ eller i media. Hvem styret velger til å ta ansvaret, er avhengig av flere forhold. Her trekker vi fram tre:

1. Har kunnskap om saken
2. Kan tenkes å kommunisere best overfor en bestemt målgruppe
3. Har kunnskap om formidlingsteknikker

Det vesentlige med denne illustrasjonen er at talspersonen *vet* at hun/han er valgt til å representere hele fylkespartiet fordi styret har *tillit* til at hun/han er best skikket for oppgaven.

Formidlingsteknikker

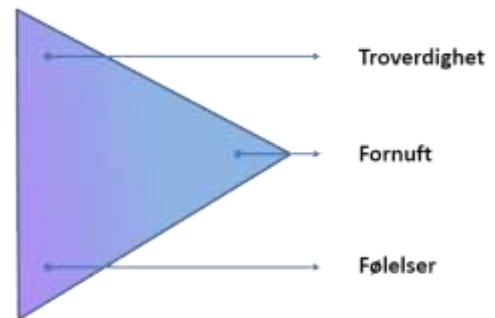
I en gruppe vil alle mottakere av et budskap ha egne forutsetninger til å motta meldingen. Enkelte vil helst «ha et papir å holde i», mens andre har nok med en muntlig framstilling. Andre igjen ønsker en kombinasjon av tale, skrift og bilde for å få den best mulige forståelsen

av temaet. Talspersonen må både vurdere situasjonen han skal fremføre budskapet i og hvem det er han henvender seg til. Dette har nær sammenheng med neste tema.

Appelformer

Talspersonens oppgave er å overbevise mottakerne om at hun/han har en god sak som de «bare må» slutte seg til. I kommunikasjonsteoriene brukes ofte de greske uttrykkene *Etos*, *Logos* og *Patos* for å beskrive hvilke midler talspersonen har for å oppnå ønsket resultat. I dette heftet har vi brukt uttrykkene

Troverdighet – Fornuft - Følelser.

Troverdighet

Her er det snakk om å skape troverdighet til talspersonen og til det hun/han framfører. Hvis dette skapes, vil mottakerne av budskapet lett kunne være enig i budskapet.

For å styrke troverdigheten kan en henvise til at en har god utdannelse og erfaring innenfor det området som saken handler om, man kan vise til egen karakter og gode hensikter, eller en kan «låne» troverdighet ved å vise til andre troverdige kilder som en er enig med, som f. eks. eksperter eller kjente mennesker.

Det kan være et godt råd å ikke overdrive graden av «selvros» da dette fort kan ha motsatt virkning av det en håper på og en blir stemplet som arrogant og narsisistisk.

Fornuft

Her snakker talspersonen direkte til mottakerens fornuft og intellekt. Argumentene fremføres på en saklig måte ved å dra fram fakta, statistikker og målbare påstander. Et budskap som baserer seg på denne typen kommunikasjon kan nok virke overbevisende, men en må huske på at framføringen kan bli ganske «tung» og ofte kjedelig for mange, særlig fordi en i disse fremføringene ofte må bruke et nøkternt og saklig språk. En står også her i fare for å virke arrogant og bedrevitende.

Følelser

Talspersoner som ser seg tjent med å snakke mer til folks følelser enn til deres fornuft, bruker ofte formuleringer og påstander som kan vekke glede, fremprovosere sinne, frykt og medlidenhet. Ofte vil det i slike tilfelle være vanlig at en putter inn personlige opplevelser, detaljerte beskrivelser samt bruker en ironisk, humørfylt og/eller verdiladet framføringsform.

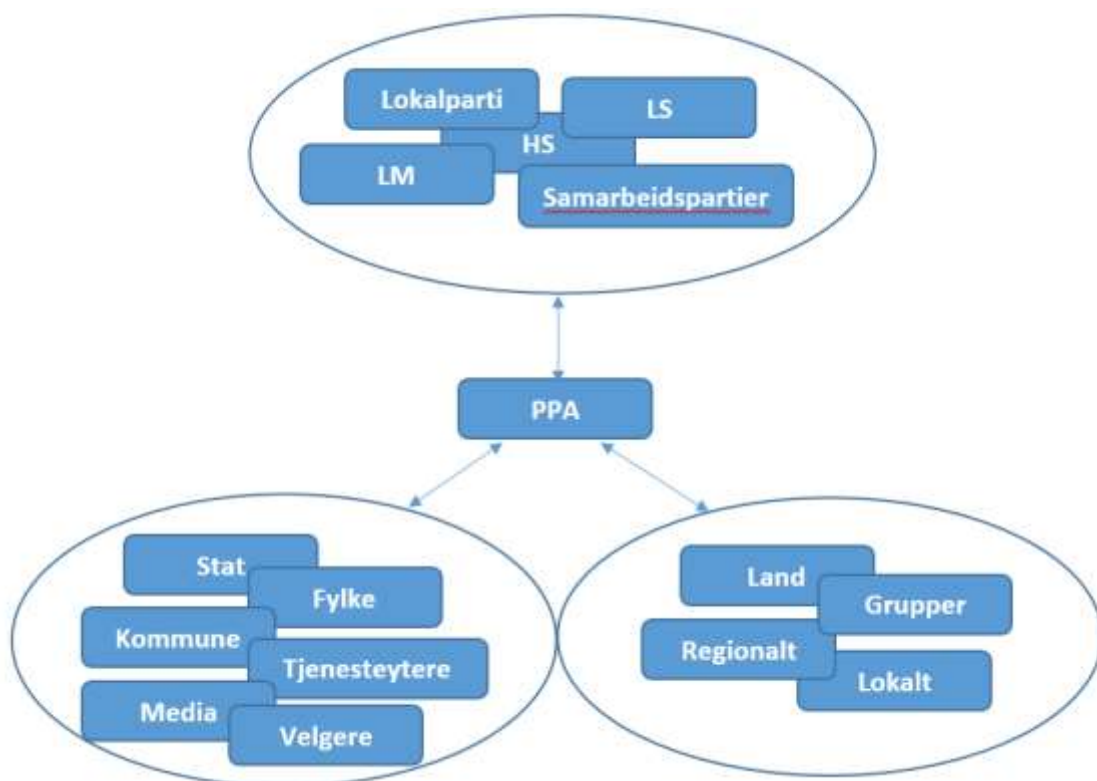
Denne formen må balanseres med saklighet om ikke budskapet skal forsvinne og budbringer bli betraktet som useriøs.

Kommunikasjonskart i PPA

All kommunikasjon i partipolitisk sammenheng må være planlagt siden feilskjær har en egen evne til å bli ødeleggende frontoppdrag. Det er sterkt overdrevet å tro at all omtale er positiv omtale. Det er derfor viktig at alle partiavdelingene gir seg tid til å planlegge hvem de skal snakke med og hva som skal tas opp når en starter opp et prosjekt. Eksempelvis vil dette gjelde ubetinget ved valg og opplegg av valgkampanjer.

Ett hjelpemiddel som kan være formålstjenlig i denne sammenhengen er å sette opp et kommunikasjonskart som viser hvem en kan forvente tilslutning eller motstand fra, hvilke organisasjonsledd som må delta i prosessen, velgergrupper en vil rette innsatsen mot, hvilke myndigheter en må kommunisere med underveis i prosessen samt arbeid i forhold til media.

Kommunikasjonskartet kan være generelt og gjelde hele partiet, eller det kan være spesifikt og omhandle bare én sak. Her en generell utforming:

I spesielle saker vil det være aktuelt å kutte ut enkelte «bokser» samt dele andre bokser inn i flere undergrupper. I forbindelse med opplegg av valgkampanjer vil for eksempel boksen «Grupper» være av stor betydning for hvem vi skal samarbeide med når det gjelder program og/eller enkeltsaker, eksempelvis spørsmål om eldre og pensjonister:

Departementer, Partier, Seniorsaken, Pensjonistforeninger, Fagforeninger, SSB, NKS, KS, osv.

Oppsummering

Fylkespartiets skoleringsopplegg «Makt Gir Muligheter (MGM) er eksempel på toveis kommunikasjon. Gjennom deling av generelle synspunkter og spesifikke kunnskaper legger vi opp til skoling der arbeidsmetoden er *dialog*.

Også saksforberedelse og saksbehandling i organisasjonen må være basert på toveis kommunikasjon. Alle saker må være forberedt med sakspapirer slik at den/de som skal ta avgjørelser må ha anledning til å sette seg inn i hva saken gjelder og hvilke kilder saksbehandler har brukt for å komme fram til en konklusjon. I møtet må det være åpent for dialog slik at de best kvalifiserte løsningene kommer til uttrykk i vedtakene som fattes.

I denne sammenhengen er det viktig at alle som er med i prosessen har *tillit* til hverandre slik at all kritikk kan oppfattes positivt med visshet om at det er de gode løsningene vi er på jakt etter, ikke å oppnå egen heder og ære ved å framstå som allvitende og ufeilbarlig og ivrig etter å dytte andre ned i søla.

Kommunikasjon har to hovedelementer:

1. Verbal kommunikasjon
2. Non-verbal kommunikasjon

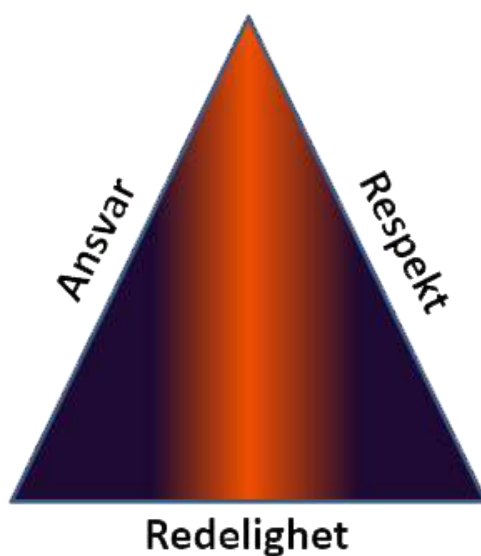
PPA vil bidra til at nonverbal kommunikasjon prioriteres i skolingene av tillitsvalgte

Vi ønsker alle deltakere i skolingene lykke til med et meningsfylt kurs.

For PPA

Ole Kr. Fiksdal
leder

Skjema nr. 01 for fylket

Fylkets innmeldingsskjema til bruk på stands m.m.

Om skjemaet

PP-Akershus har flere typer innmeldingsskjema som da kan brukes ved forskjellige typer anledninger.

Skjema 01 egner seg godt til å dele ut på stand, møter o.l. Den som melder seg interessert i å motta skjemaet, kan da fylle ut på stedet eller hun/han kan ta det med seg hjem og sende det pr. post eller på e-post. Det beste er jo selvfølgelig at vi får interessenten til å fylle ut med en gang.

Forsiden av skjemaet er en kort introduksjon til pensjonistpartiet fra leder i kommunepartiet. Her må en passe på å fylle inn navn på leder i kommunepartiet samt andre data som gir anledning til å komme i kontakt med leder.

En må også passe på å endre overskriften slik at kommunenavnet kommer fram.

Dersom kommunepartiet har kampanjer med redusert medlemskontingent, settes det inn i den grå stripa med rød skrift.

Dersom skjemaet fylles ut og leveres på stedet, er det viktig å huske på at den som melder seg inn må underskrive skjemaet. Dette er en følge av personvernreglernes krav om at det skal være et «aktivt samtykke» til at vi kan bruke opplysningene i vårt medlemsregister.

Dersom interessenten tar med seg skjemaet for å fylle det ut «senere», er stor sannsynlighet for at hun/han ikke kommer til å melde seg inn. Men vi kan jo selvfølgelig håpe i det lengste. Vi må i alle fall opplyse interessenten om at hun/han kan levere/sendte skjemaet til både fylket og til kommunepartiet.

Når skjemaet er levert eller kommet inn pr. mail eller e-post, følges rutinene for innmelding, jfr. veiledning nr. 03 om innmeldinger.

Skjemaene lagres så lenge den innmeldte er medlem i Pensjonistpartiet.

Skjemaet kan bestilles fra fylkespartiet til kr. 1,- pr. ark + eventuell porto.

Jeg ønsker kommunepartiene lykke til med vervingsarbeidet!

Ole Kristian Fiksdal
Leder PP-Akershus

VELKOMMEN SOM MEDLEM I PENSJONISTPARTIET I «KOMMUNE»

Pensjonistpartiet har som formål å samle kvinner og menn om et politisk arbeid for å skape et samfunn som er bedre å leve i for alle.

Partiet vil arbeide for både de eldre og de yngre grupper i vårt samfunn, med særlig vekt på de svakere grupperes situasjon.

Partiet som organisasjon og dets enkelte medlemmer, bygger sitt politiske arbeid på norsk kulturarv, på grunnlovens og rettsstatens idegrunnlag og på en styrking av folkestyret.

Som leder for PP-«kommune» ønsker jeg deg velkommen som medlem.

Navn

Adresse

Tlf.

E-post

Kampanjedager september og oktober: Gratis medlemskap ut året

Svarsending til: Mailadresse: post@akershuspensjonistparti.no,

Postadresse: PP-Akershus, Mattias Skytters vei 175, 1482 Nittedal

Ja, jeg ønsker å bli medlem i Pensjonistpartiet

kryss av

* Må fylles ut

* Etternavn: .....

* Fornavn: .....

* Adresse .....

* Postnr. og -sted .....

* Kommune .....

* E-post .....

* Tlf./mobil .....

Fødselsår (frivillig) .....

Alle opplysninger blir behandlet i samsvar med gjeldende personvernregler.

Underskrift: .....

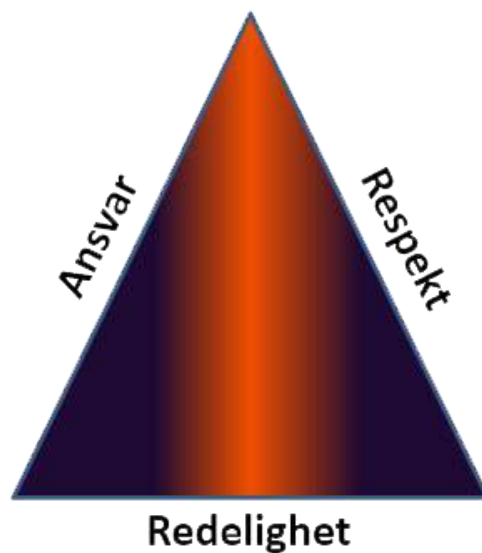
Du kan også melde deg inn via vårt elektroniske innmeldingsskjema på www.pp-akershus.info

Vi ønsker deg velkommen som medlem.

Ole Kristian Fiksdal
Leder PP-Akershus

Skjema nr. 02 for fylket

**Fylkets innmeldingsskjema til bruk på stands m.m.,
Svarendingsavtale (porto betalt)**

Om skjemaet

PP-Akershus har flere typer innmeldingsskjema som da kan brukes ved forskjellige typer anledninger.

Skjema 02 egner seg godt til å dele ut på stand, møter o.l. Den som melder seg interessert i å motta skjemaet, kan da fylle ut på stedet eller hun/han kan ta det med seg hjem og sende det pr. post uten å måtte betale porto. Det beste er jo selvfølgelig at vi får interessenten til å fylle ut med en gang.

Skjemaet egner seg også godt til å legge igjen på steder der folk samles uten at vi er til stede.

I de tilfellene interessenten velger å ta med seg skjemaet hjem og så sende det i posten, vil det bli sendt til det sentrale partiapparatet før det kommer til fylkespartiet og kommunepartiet. Det betyr i korttekst at det kan gå litt tid før fylkesparti og lokalparti får startet arbeidet med å sende velkomstbrev. Fordelen med skjemaet er i alle fall at det ikke vil koste annet enn produksjonsutgifter. Resten betales av det sentrale partiapparatet.

Skjemaet trykkes opp av PP-Akershus og kommunepartiene kan få ønsket antall i A5-format for kr. 0,50 + eventuell porto pr. ark. På neste side har vi tatt kopi av for- og baksidene slik at kommunepartiene kan vurdere om dette er et skjema de kan bruke

Skjemaene lagres så lenge den innmeldte er medlem i Pensjonistpartiet.

Jeg ønsker kommunepartiene lykke til med vervingsarbeidet!

Ole Kristian Fiksdal
Leder PP-Akershus

Innmeldingsskjema (svarsendingsavtale med posten) *)

<p>Pensjonistpartiet VERDIGE LEVEKÅR FOR ALLE</p> <p>Innmeldingsskjema for Pensjonistpartiet</p> <p>Fyll ut og postlegg. Pensjonistpartiet betaler portoen.</p> <p>Ja, jeg ønsker å bli medlem i Pensjonistpartiet Ja, jeg ønsker informasjon om Pensjonistpartiet</p> <p>*) Må fylles ut *) Etternavn: ..... *) Fornavn: ..... *) Adresse: ..... *) Postnr. og -sted: ..... *) Kommune: ..... *) E-post: ..... *) Tlf./mobil: ..... Fødselsår (frivillig): .....</p> <p><small>Alle opplysninger behandles i tråd med gjeldende regler for personvern.</small></p>	<p><small>ADMINISTRASJON BETALER FOR SENDINGS TILGJENG posten</small></p> <p>Pensjonistpartiet</p> <p>Svarsending 1311 0090 Oslo</p>
--	---

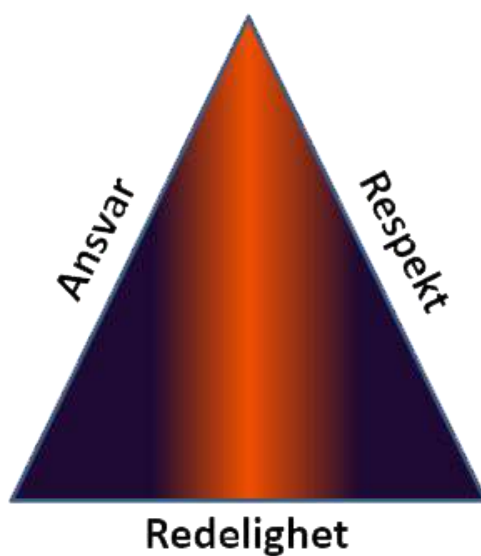
side 1

<p>VELKOMMEN SOM MEDLEM I PENSJONISTPARTIET I «KOMMUNE»</p> <p>P <i>Pensjonistpartiet har som formål å samle kvinner og menn om et politisk arbeid for å skape et samfunn som er bedre å leve i for alle.</i></p> <p><i>Partiet vil arbeide for både de eldre og de yngre grupper i vårt samfunn, med særlig vekt på de svakere grupperes situasjon.</i></p> <p><i>Partiet som organisasjon og dets enkelte medlemmer, bygger sitt politiske arbeid på norsk kulturarv, på grunnlovens og rettsstatens idegrunnlag og på en styrking av folkestyret.</i></p> <p>Pensjonistpartiet</p> <p>Kampanjedager september og oktober: Gratis medlemskap ut året</p>
--

side 2

Skjema nr. 03 for fylket

Digitalt innmeldingsskjema

Om skjemaet

PP-Akershus har flere typer innmeldingsskjema som da kan brukes ved forskjellige typer anledninger.

Når det gjelder innmelding digitalt, har vi tre muligheter.

Vi kan bruke skjemaet som ligger på Pensjonistpartiets hjemmeside

www.pensjonistpartiet.no

Skjemaet anbefales ikke da det ikke er helt i samsvar med personvernreglene (6.09.18).

Vi kan også melde oss inn via bloggen vår på www.pp-akershus.info og bruke det automatiske svarskjemaet som ligger der.

På samme blogg har vi satt inn et digitalt skjema som må lastes ned og fylles ut før det sendes til leder@akershuspensjonistparti.no Leder vil da følge de rutinene som går fram av veiledning nr. 03 om innmelding.

Skjemaet inneholder nøyaktig de samme punktene som de øvrige innmeldingsskjemaene, men det vil ikke bli trykket opp for utdeling.

Fordelen ved å henvise til dette skjemaet, er at vi samtidig peiler interessentene inn mot vår blogg slik at de kan sette seg inn i hva Pensjonistpartiet generelt og PP-Akershus spesielt står for og mener.

Skjemaet på neste side viser hvordan skjemaet ser ut når det blir lastet ned fra bloggen.

Jeg ønsker kommunepartiene lykke til med vervingsarbeidet!

Ole Kristian Fiksdal
Leder PP-Akershus

Digitalt innmeldingsskjema

Svarsending til: post@akershuspensjonistparti.no

Ja, jeg ønsker å bli medlem i Pensjonistpartiet

kryss av

* Må fylles ut

* Etternavn:	Skriv etternavnet her
* Fornavn:	Skriv fornavnet her
* Adresse	Skriv adressen din her
* Postnr. og -sted	Skriv postnr. Og sted her
* Kommune	Kommunen du bor i
* E-post	E-postadressen du ønsker mail til
* Tlf./mobil	Skriv inn mobilnummeret
Fødselsår (frivillig)	Fødselsår

Svar sendes til styret i PP-Akershus som registrerer og sender din innmelding til det kommunepartiet du skal tilhøre.

Alle opplysninger blir behandlet i samsvar med gjeldende personvernregler

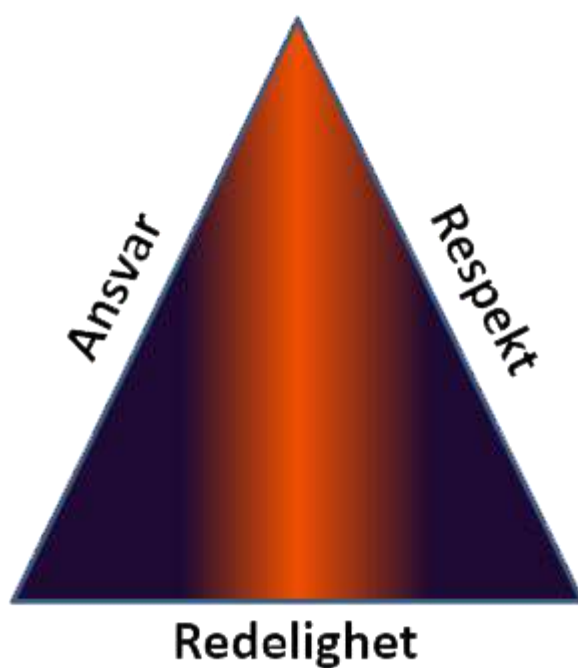
Vi ønsker deg velkommen som medlem.

Ole Kristian Fiksdal
Leder PP-Akershus

SKJEMA NR. 04 FOR PP-Akershus

VARSLINGSFORMULAR

VARSLING**Skjema for varsling av kritikkverdige forhold i PP-Akershus**

- Det er ønskelig at alle som er tilknyttet partiet som medlem eller tillitsvalgt, varsler om kritikkverdige forhold.
- Varslingen skal være forsvarlig
- Gjengjeldelse mot varsler er ikke tillatt
- Varselet bør leveres til nærmeste overordnede tillitsvalgte i partiet, vanligvis leder på det nivået varslingen gjelder
- Partiet ønsker at varselet til normalt skal underskrives med navn. Da kan saksbehandler innhente ytterligere opplysninger fra varsler samt gi tilbakemeldinger om hva som gjøres med forholdet. Det presiseres likevel at det er legitimt å varsle anonymt.

Jeg ønsker å varsle om følgende kritikkverdige forhold:

Jeg mener følgende bør gjøres (dersom varsler ønsker å komme med forslag)

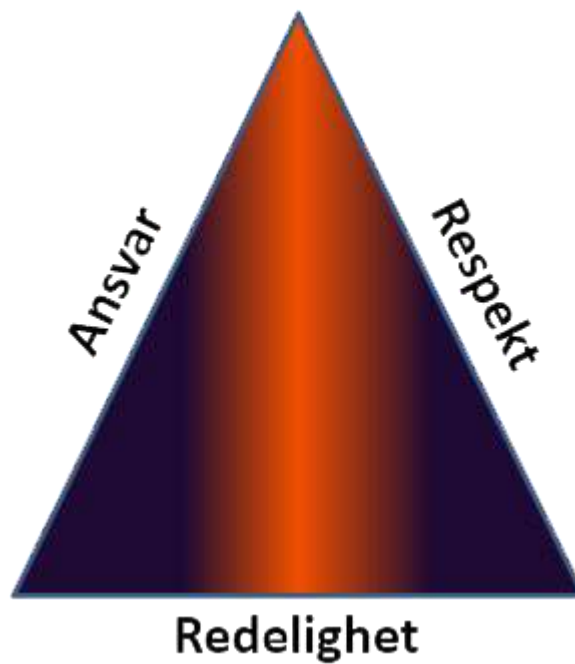
Varslet av: _____ Dato:

Jeg ønsker å være anonym:

Mottatt av:

Dato:

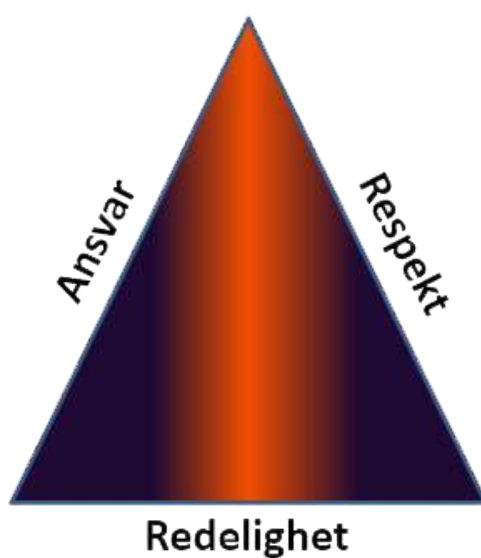
SKJEMA NR. 05 FOR PP-Akershus

OPPFØLGINGSSKJEMA ETTER VARSLINGER

Skjema nr. 06 for fylket

Rapportskjema

Rapporter

Kommunepartiene vil med jevne mellomrom bli bedt om å skrive rapporter til fylkesstyret.
Etterfølgende skjema skal da brukes.

NB! Alle røde felter må besvares.

Ole Kristian Fiksdal
Leder PP-Akershus

Dato

Rapport

Adressat

Styret i Pensjonistpartiet i (kommune)

Leder: -

Nestleder(e): -

Kasserer: -

Andre: -

Antall innmeldte d.d.:

Antall

Antall betalende medlemmer pr. dato:

Antall

Antall utmeldte medlemmer

Antall

Hovedmål for perioden (20xx):

Måloppnåelse i perioden:

Aktivitet:

- **Antall styremøter:**
xx
- **Andre møter:**
(type møter)
- **Saker som er behandlet (tema):**
(saksområder)

Planlagt aktivitet

(Saker/saksområder)

Økonomi:

(generelt)

Bank:

kr. xx

Annet:

Pensjonistpartiet i (kommune)

funksjon

Vedlegg: (Skriv liste over vedleggene)